

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szombat
1931 * október 10

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

232. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Világmegváltó összefogást

A B. L. számára írta:
Bárá Szterényi József

Bukarest, október hó 8.

Az interparlamentáris unió bukaresti tárgyalásainak két kimagasló pontja volt: az egyik a leszerelés kérdése, a másik az agrárkrízis. Mindkettőben sikerült egyhangú határozatot létrehozni.

A leszerelés kérdésével nem kívánok foglalkozni, nem az én speciális tárgyam, hanem inkább a gazdasági kérdéssel, amelynek — ezt különösen kívánom hangsúlyozni, — az agrárválság nem csak egyik szerves része, de egyik legfontosabb alkateleme is.

Nem tudtam megérteni azt az állítólagos izgalmat, amely az itteni bukaresti gazdasági körökben az interparlamentáris unió gazdasági és pénzügyi bizottsága határozati javaslatának egy részlete fölött keletkezett volna — és csak a lapokból értesültem róla, — amiatt, hogy ez a bizottság a kiviteli prémiumoknak nemzetközi megállapodás alapján való megszüntetését javasolta.

Nem mintha nem vállalnám a teljes felelősséget a bizottság javaslataért, hiszen magam adtam azt elő. Megjegyzem, ez nem volt egyéni javaslat — hanem a bizottságnak a határozata, amelytől természetesen távol állott egyes országokra vonatkozó tekintet, lévén szinte minden állam hasonló intézkedéséről szó.

Semmi izgalomra nem volt tehát ok, mutatta az eredmény, nevezetesen, hogy a legkisebb aggályok nélkül fogadtam el a cseh delegáció által javaslatba hozott módosítást, amelyet aztán ajánlatomra a teljes ülés egyhangulag el is fogadott.

A fontos megoldás az agrárválság és ezzel kapcsolatosan az egész világ gazdasági krízise. Sajnos, egy lépéssel sem haladtunk ebben a tekintetben előre.

Az államok évek óta struccpolitikát folytatnak, mintha nem is éreznék annak a nagy veszedelemnek a súlyát, amely a világgazdaságra nehezedik és, amely — ha idejében nem történik gyökeres változás a világgazdaság politikájában, ha idejekorán nem fognak össze az országok, nagyok és kicsik egyaránt, — a kapitalista világrend végveszedelmével lehet egyjelentőségű.

Különböző fantasztikus tervek lebegnek a levegőben, mintha volna még idő lidércfények után futni. Általános európai vámunioról, Páneuróparól, magyar-román vámunioról beszélnek, mintha közbeeső stációk nem is volnának, amelyeken előbb tul kell menni, hogy el lehessen érkezni a racionális megoldásokhoz.

Mintha csak kikeresték volna a legnagyobb politikai ellenéteket és azokkal akarnák a pillanatnyi gazdasági helyzetet ellensúlyozni, pedig hát megfordítva, előbb kell megteremteni a megfelelő gazdasági atmoszférát, mert a gazdaság légüres térben nem tud megélni, szabad levegőre van szüksége, hogy mozoghasson...

Hiszen eddig még csak a Déleurópa közepén és keleti részén fekvő agrárállamokat közelebből érintő agrárkérdéseket sem sikerült közös nevezőre hozni, pedig ez a legközvetlenebb probléma valamennyiünk számára. Ha ez sikerülhetne legalább, ez már egy lényeges lépés volna a megoldás felé, mert egy ilyen egyesülés elég súlyt képviselne a nyugati iparállamokkal szemben, amelyek ilyképen fonólóra volnának kéaytelenek venni amit Németország a német-román és német-magyar kereskedelmi szerződéseknél már kezdett is figyelembe venni.

Az interparlamentáris unió bukaresti ülése agrárvitájának, ha ez az eredménye lenne, úgy az mértőföldkövet jelentene a követendő utra....

Brüning

felhatalmazást kapott
a parlament feloszlatására

Berlin, október 8.

Brüning kancellár állítólag felhatalmazást kapott Hindenburgtól a birodalmi gyűlés feloszlatására. Ebben az esetben nemcsak Angliában, hanem Németországban is választások lesznek a közeljövőben. A birodalmi gyűlés feloszlatására enkisem számított és nemcsak külföldön, hanem Németországban is nagy meglepetést keltett.

3 éves moratóriumot kérnek Európa számára az amerikai bankárok

Newyork, október 8.

Az Egyesült Államok vezetőbankjainak elnökei ma kihallgatáson jelentek meg Hoomernél, akit arra kértek, hogy az egyévi moratóriumot hosszabbítsa meg három évre, egyben pedig revideálja a háborús adósságokat. A bankárok hivatkoztak arra, hogy egy európai összeomlás magával vonná több amerikai nagybank bukását és ezért az Egyesült Államoknak is eminens érdeke, hogy Európa megmeneküljön a végső katasztrófától.

Végetért az interparlamentáris konferencia

Az elnök ismét felhívja a delegátusokat,
hogy agitáljanak a béke érdekében

La Fontaine előkelő gesztusa

Bukarest, október 8.

Az interparlamentáris unió bukaresti konferenciája szerdán este 7 órakor véget ért.

Délután Carton de Wiard belga delegátus ismertette az interparlamentáris unió elaborátumát az európai federáció problémájáról.

Több hozzászólás után a konferencia olyan értelmű határozati javaslatot fogadott el, amely helyesnek tart minden regionális érdeksoportosulást mint a Pán-Európa megteremtésének előfeltételét.

Az unió végrehajtóbizottsága ezután új tagot választott a sorshuzás utján kieső Löbe német delegátus helyébe, a kinek utóda a szavazás eredményeképpen Sutherlandi herceg lett.

Ezután Pompeiu elnök hosszú beszédben méltatta a bukaresti konferencia munkásságát és

újból felszólította a delegátusokat, hogy saját parlamentjeikben is tevékenykedjenek a béke és a leszerelés érdekében.

San Martino gróf olasz és La Fontaine belga delegátus megleghangu beszédben mondtak köszönetet a román kormánynak és a román delegációnak a szíves fogadtatásért és vendéglátásért. A konferencia ezután üdvözlő táviratot küldött Károly királynak, majd Pop-Csiesió István bucsuszavai után a konferencia végetért.

Az interparlamentáris unió különböző bizottságai csütörtökön délelőtti üléseket tartottak, hogy a hozott határozatokat feldolgozzák.

A bukaresti lapok most számoltak be arról az inzultusról, amely La Fontaine belga delegátus, a belgiumi szenátus elnökét érte a Boulevardul Elizabetán. Néhány fiatalember, akik magukat a Vagárdá tagjainak vallották, odalépett a belga politikushoz és felelősségre vonta azért, mert részt vett a szabadkőművesek bukaresti értekezletén. La Fontaine válaszára megtörtént az inzultus, amely a főváros politikai köreiben érthetően kinos megdöbbenést váltott ki.

Ezzel a sajnálatos incidenssel és a bukaresti lapok közleményeivel kapcsolatban az inzultusban legközelebből érdekelt fél, La Fontaine most levelet intézett Jorga miniszterelnökhöz. A levél a következőképpen hangzik:

A hírlapokból értesültem arról, hogy

Soffőrök, viavázat!

Gyorsított eljárással fognak ítélni a gázoló soffőrök felett

Három nap alatt hoznak ítéletet a bíróságok

Bukarest, október hó 9.

Az igazságügyminiszter tegnap rendkívül érdekes rendeletet küldött szét az ország ügyészségeihez.

A rendelet felszólítja az ügyészségeket, hogy azokat a soffőröket, akik gázolnak s akár halált okoznak csak sebesülést is okoznak, azonnal tartóztassák le és legkésőbb három napon belül

lül ítéljezenek felettük.

Ugyancsak felszólítja az igazságügyminiszter az ügyészeket arra, hogy felebbezenek az eddigi hasonló bűnökért hozott alacsony ítéletek ellen.

Az igazságügyminiszter azzal indokolja rendeletét, hogy az utóbbi időben számos gázolás fordult elő, amelyekért a soffőrök nem nyerték el megérdemelt büntetésüket.

Minden dohányzónak fehér fogat és tisztla légzést biztosít a

Aki a dohányzás hatását ismeri, tudja, hogy milyen nehéz a fogak sárgulását megakadályozni és eltüntetni. PEBECO az erősítő sóiban tartalmazza azt a hatóanyagot, ami minden dohányzónak megtartja fehér fogait.
Kapható tisztla cín-tubusokban,
20 és 32 Lel-ért.

PEBECO
FOGPASZTA

Szövődik a román-magyar barátság

A román képzőművészek kiállítását akarnak rendezni Budapesten

Megtették az első lépést a magyar-román képzőművészeti
együttműködés felé

Bukarest, október 8.

Nehéz pontosan megállapítani, mi erősítette meg éppen most ezt a törekvést, Magyarország külpolitikailag alkalmasab-
bá vált helyzete-e avagy csak az inter-
parlamentáris konferencia általános béke-
léghőre, — az utóbbi napok a magyar-
román barátság eddig páratlanul hang-
súlyozott óhajának a jegyében állanak.

Mintegy két héttel ezelőtt Berzeviczy
Albert cikket írt a Pester Lloydba arról,
hogy Romániának és Magyarországnak
össze kellene fogniok a pánszláv veszély
ellen. A Magyar Tudományos Akadémia
elnökének ez a cikke élénk visszhangot
váltott ki a román sajtóban. Ezt követő-
leg Károly király az interparlamentáris
konferencia résztvevőinek a fogadása al-
kalmával egyedül Grátz Gusztáv dr. ma-

gyar delegátust kérette külön kihallga-
tásra, hangoztatva előtte azt az óhaját,
hogy a román-magyar szomszédi viszony
a lehető legbelsőbbé fejlődjék minden
tekintetben, a hétfő esti operai diszelo-
adás folyamán pedig a kormány tagjai
szinte tüntető figyelemben részesítették a
magyar delegátusokat. Végül érdemes a
feljegyzésre az is, hogy Szerényi József
bárót, az agrárproblémák hatalmas szak-
tudású előadóját mindkét felszólalása
kapcsán első sorban a román delegáció ré-
szesítette meleg ovációkban.

Határozottan lehet ezek alapján mon-
dani, hogy a román-magyar közlekedés
eszméje most egészen átfűti a Déli Kár-
pátok légkörét. És nem lehetetlen, hogy
ez a melegség ezuttal fölébe növeszti a
közös érdekeket az elválasztó ellentétek
falainak.

Gazdasági együttműködés után — kulturális kezdeményezés

Az uralkodó és a hivatalos körök e-
rendkívül jelentőségteljes érdeklődése a
két ország fokozott közlekedésének a lehe-
tőségei iránt kétségtelenül tudatos és meg-
fontolt. Érdekes azonban, hogy egyide-
jűleg, de ettől a hivatalos jellegű akció-
tól egészen függetlenül spontán, önkén-
ten megnyilvánulásai is megújulnak a
két nép közötti barátság kívánságának,
valósággal mintájára a német-francia
közlekedés és megegyezés folyton izmosodó
törekvéseinek.

A Román Képzőművészek Szövetsége
már régebben foglalkozik azzal az eszmé-
vel, hogy a magyar-román kulturális
kapcsolatok kimélyítése céljából nagy, re-
prezentatív kiállítást rendezzen Budape-
sten.

Be szeretnék mutatni a magyar fővá-
rosnak a modern román képzőművészet
színe-javát s ezzel a kezdeményezéssel

állandó kapcsolatokat szándékoznak ki-
építeni a magyar és román képzőművé-
szet között.

Az az elképzelésük, hogy a jövőben a
két ország képzőművészei kölcsönösen
résztvegyenek egymás hivatalos állami
tárlatain is, így például a bukaresti Salon
Officiálban, illetőleg a budapesti Mücsar-
nokban. Ezáltal nemcsak versengést kíván-
nak kifejleszteni a magyar és román kép-
zőművészet között, amelyben az erdélyi
képzőművészetnek amolyan áthidaló sze-
rep jutna.

Jellemző a hangulatra, hogy ennek a
tervnek a megvalósítása érdekében

éppen most tették meg az első lépést,
miután eddig nem tudták, mivel vegyék
fel a megfelelő kapcsolatokat Budape-
sten. A szövetség vezetősége levelet inté-
zett Petropolis Elekhez, a magyar muzeu-
mok vezérigazgatójához, s kérte, működ-

napfényben, vagy ködben hivatalba,
munkába megyünk, találkozunk az ut-
cán valami öles lepedővel és fogjuk ol-
vasni a propaganda felhívást: szereljünk
le, mert a háború közönségesebb bűn,
mint a gyújtogatás, a méregkeverés és a
rablógyliság.

Meg tesszük hatva lelkünk legmélyéig
s elhatározzuk, hogy leszerelünk... Le-
szereljük magunkat és leszereljük a tisz-
telt szomszédurát is, ha önként nem vol-
na hajlandó beszüntetni a fegyverkezést.
Mert mi, akiknek szólni fog a propa-
ganda, valóban rászorulunk a leszerelésre.

Ugy látszik nem szereltünk le elég szer...
Pedig e sorok írója — és vele együtt
néhány millió ember — már többször is
leszerelt.

Először 1916 februárjában, a gyulafe-
hérvári híres vár sáncjaiban. Abban a
pillanatban, amikor bevonulás után a
száművő őrmester a raktárak bőségsza-
ruiból lelkesen dobálta eléje a mündért
és kapcsolt részeit, a gyönyörű halom te-
tejére odabiggyesztve a kackiás csákót.
Amilyen olyan rézgomb viselte Ferenc
József monogramját, hogy két heti szí-
dolozás és smirglizés után sem ment ki a
rozsa. És két hét múlva e sorok írója-
nak bizonyos felebarátja, aki gallérján
két darab aranycsillagot viselt, a koszos
sapkát a renitens rézgombbal együtt úgy
vágta a hozzája tartozó fejhez, hogy azon
diónőtt és ott is ékeskedett egy jó ideig
minden hideg borogatás és jód tinktura
ellenére is. E sorok írója akkor leszerelt.
Először. Leszerelte magában a német
kommandóra szervezett hazafias lelkesé-
dést és extraköltségbe perve magát vett
egy új sapkagombot. A magas hadvezetősé-
g ennek ellenére sem nyerte meg a há-
borút.

És leszerelt másodszor a megszállt szerb

jék közre az első budapesti román kép-
zőművészeti kiállítás megszervezésében.
Közlük a levélben, hogy
a tárlatot február, nagy március fo-
lyamán szeretnék rendezni a magyar
főváros legnagyobb kiállító-helyiségé-
ben,
mert bő anyaggal óhajtják bemutatni a
modern román művészetet.

A levélben hangsúlyozzák az egyesület
vezetői, hogy csupán szerény anyagi esz-
közök állanak rendelkezésükre a kiállítá-
s megrendezésére s ezért kéri Petro-
pols Eleket, hasson oda, hogy a magyar
kormány, illetőleg a megfelelő képzőmű-
vészeti intézmény lehetőleg ingyenes he-
lyiségeket és díjmentes szállítást biztosít-

son ezámukra s általában támogassa ke-
zdeményezéseiket.

A Román Képzőművészek Szövetsége
most nagy érdeklődéssel várja Budapest-
ről a választ, amelytől azt remélik, hogy
megnyitja a román-magyar képzőművé-
szeti együttműködés korszakát.

A budapesti kiállítás anyagát egyé-
ként első sorban a Salonul Oficial no-
vemperi őszi tárlatából fogják a leggon-
dosabban kiválasztani, szűkeg szerinti-
azonban kibővítik, hogy minél reprezen-
tatívabb legyen. A román képzőművészek
a szinte kilátástalan anyagi siker ellené-
re is nagy lelkesedéssel és izgalommal ké-
szülnek első magyarországi fellépésükre.
(k. s.)

A brassói Stollwerck-gyár 50 tiszt- viselője közül negyvennek felmondtak

A csokoládén már csak egy háború segíthet

Cukor helyett a moziban is legfeljebb egy perccet vásárol
az udvarlója az ideáljának

Brassó, október 8.

Oktober elsején a brassói Stollwerck-
csokoládégyár

ötven tisztviselője közül negyvennek
felmondtak.

Negyven ember! Legtöbbség család-
tisztviselő. Tisztviselőnők. Gépirók.
Munkanélkül maradó emberek.

Elmentünk a gyárba. Egy hívős szobá-
ban folyik a beszélgetés. Sorban egy pol-
con nagyon izléses csokoládéfigurák, szí-
nes dobozok, melyeknek ölében guszto-
csokoládébombonok várják azt a pillana-
tot, amelyben valakit megörvendeztetnek.

— A munkanélküliség megölte a cso-
koládét is, — mondja informátorunk. — A
parasztokról nem beszélünk, azok eddig
sem vettek csokoládét. De a tisztviselő-
nek, a középosztálynak sincs pénze. Ha
olcsó savanyucukrot vesznek, már az
luxuszszámba megy. De csokoládét? Még
egy lejért sem! Ott vannak az automa-
ták. (Lemondó gesztus) Azok sem men-
nek. Egy lejért senki sem hajlandó egy
szem csokoládét, vagy karamellát venni.

A moziban, a csöndes romantika mellé
nem csokoládét szopogatnak, hanem
a hangos film recsegő kíséretként pe-
recet ropogatnak az emberek.

Nem lehet kérem eléggé megmagya-
rázni a nemfogyasztóknak a csokoládé
tápiértékét. Már megpróbáltunk mindent.
Propagandát falukon, ahol kikacagták
embereinket. Bár kenverre telne — mond-
ják — nem csokoládéra!... Ugyanezt
mondja nálunk a munkás is. Pedig Cseh-
országban, ahol rengeteg munkás van, ez
az ipar nagyon szépen virágzik. Igénye-
sebbek az emberek. Azokat az eledeleket
eszik, amelyek olcsóbbak és táplálék-
együttal. Reggelire kakaót. Megfőzve ugy-
mint a törökvét. Csak annál sokkal

táplálék és nem is ártalmas. Olcsóbb,
jobb, táplálék, mint a tej. Itt, Romá-
niában alig használják.

— Igen. Negyven tisztviselő van fel-
mondásban. Egy ilyen hatalmas üzem-
nél, amely annyi reménnyel indult! Hi-
szen láthatják, mintagár ez a mienk!
Hiszen csak pusztán adót másfélmilliót
fizettünk ki évenként.

Háromszáz munkás, ötven tisztviselő. Te-
hát több, mint ötszáz embernek adott ha-
vonkint kenyeret.

— Nem tudjuk, mi van. Inkább csak
a lapokból értesülünk mi is. A központ
ezt a legrövidebben intézte el. Nem, nem
lehet, hogy az üzemet teljesen leállítsák...

— Mindenesetre... negyven tisztviselő...

— Nem fogy a csokoládé. Ki vegyen?
A tisztviselők kevés és rendetlenül ka-
pott fizetésükből nem vehetnek. A temé-
dek állásnélküli még kevésbé, a paraszt
nem vesz, a munkás örül, hogy él egyik
napról a másikra, — és akinek van pénz-
ze, az elteszi holnapra, mert nem tudja,
hogy mi is lesz holnap.

— Nincs nap, hogy ne érkezzon a
gyárhoz egy-egy csőd, kényszeregyezés.
Kézpénz nélkül nem lehet csokoládét ma már
eladni. És részletre még kevésbé, mert
az egyenlő a csőddel.

— Talán nem áll le az üzem. (Kézmoz-
dulat) Hisz a munkások dolgoznak. Még
egyiknek sem mondtak fel. És dolgozunk
mi is még mind.

És a refrén:

— Nem fogy a csokoládé! Mennyi fo-
gyott a háború ideje alatt! Minden ka-
tona zsebe tele volt csokoládéval. Mert ez
minden időben táplálékot jelentett.

A szobában titokban valaki felsőhaj-
tott:

— Én azt hiszem, hogy a csokoládén
már csak a háború segíthetne!

n. k.

Pardon, mi már leszereltünk..

*

„Az interparlamentáris unió el-
nöksége külön is felkérte a delegá-
tusokat, hogy visszatérve hazájuk-
ba, érvényesítsék a népszövetségi
tanács legutolsó határozatát a lesze-
relésről és örködjének azon, hogy
november elsejétől kezdve a kor-
mányok ne növeljék hadseregeiket
és ne fegyverkezzenek a februári
leszerelési konferenciáig.”

A világparlament delegátusai kitétek
magukért. Nyílt parancsot kaptak arra,
hogy hazájukban is árgus-szemekkel vi-
gyázzanak a kormányokra, amelyek győ-
gyíthatatlanul szeretik az állami bevéte-
lek legnagyobb hányadát porosfűlő re-
kurták kipallérozására és új fegyvertípu-
sok beszerzésére fordítani.

Mondom, nyugodtan alhatunk...

Mert nemcsak a kormányokat fogják
ellenőrizni a világparlament tiszteletre-
méltó delegátusai, hanem csinálnak ők
egyebet is. A bukaresti konferencia er-
kölcsei felhatalmazásával hazamennek és
gyűjtő hatása felhívásokat szerkesztenek
és körmölnék s felhírnak egy széleskörű
propaganda keretében mindenkit, hogy
ne fegyverkezzenek, hogy szereljen le és ál-
jon végre a világbéke szolgálatába.

Ez nagyon jó és nagyon lélekemelő.
Nyugodtan aludhatjuk az igaz emberek
boldog álmát: most végre leszerelnek
minket is. Éppen idejében, jó 10 és né-
hány évvel a fegyverek letétele után.
Holnap, holnapután, amikor a reggeli

napfényben, vagy ködben hivatalba,
munkába megyünk, találkozunk az ut-
cán valami öles lepedővel és fogjuk ol-
vasni a propaganda felhívást: szereljünk
le, mert a háború közönségesebb bűn,
mint a gyújtogatás, a méregkeverés és a
rablógyliság.

Meg tesszük hatva lelkünk legmélyéig
s elhatározzuk, hogy leszerelünk... Le-
szereljük magunkat és leszereljük a tisz-
telt szomszédurát is, ha önként nem vol-
na hajlandó beszüntetni a fegyverkezést.
Mert mi, akiknek szólni fog a propa-
ganda, valóban rászorulunk a leszerelésre.

Ugy látszik nem szereltünk le elég szer...
Pedig e sorok írója — és vele együtt
néhány millió ember — már többször is
leszerelt.

Először 1916 februárjában, a gyulafe-
hérvári híres vár sáncjaiban. Abban a
pillanatban, amikor bevonulás után a
száművő őrmester a raktárak bőségsza-
ruiból lelkesen dobálta eléje a mündért
és kapcsolt részeit, a gyönyörű halom te-
tejére odabiggyesztve a kackiás csákót.
Amilyen olyan rézgomb viselte Ferenc
József monogramját, hogy két heti szí-
dolozás és smirglizés után sem ment ki a
rozsa. És két hét múlva e sorok írója-
nak bizonyos felebarátja, aki gallérján
két darab aranycsillagot viselt, a koszos
sapkát a renitens rézgombbal együtt úgy
vágta a hozzája tartozó fejhez, hogy azon
diónőtt és ott is ékeskedett egy jó ideig
minden hideg borogatás és jód tinktura
ellenére is. E sorok írója akkor leszerelt.
Először. Leszerelte magában a német
kommandóra szervezett hazafias lelkesé-
dést és extraköltségbe perve magát vett
egy új sapkagombot. A magas hadvezetősé-
g ennek ellenére sem nyerte meg a há-
borút.

És leszerelt másodszor a megszállt szerb

fővárosban, 1918 elején. Ezrede üdülősz-
tagánál üdült. Egyszer véletlenül beté-
vedt az abtájlung irodájába. Bizonyos
két aranycsillagos felebarátja, aki civil-
ben buzgón osztogatta a szekundákat ta-
nári minőségben, s „piszok, leülz” kiál-
tással vetett véget a nebulók reménytelen
pedagógiai iparkodásainak, teljes pitezi
diszében ugyanakkor tépett oda. És vas-
villaszemekkel villant az ágyra, amely a
szoba sarkában állott és ráordított az ir-
noki szolgálatot betöltő önkéntesre:

— Nem megmondtam magának, hogy
ezt az ágyat nem akarom többé abban a
sarkokban látni! Azonnal vitessz tovább.

Az ordonánc valahol künn lógott a vá-
rosban. Ekkor a főhadnagy ur vitézl e
sorok írójára ordított:

— Önkéntes! Mit parancsoltam?

Elemlegette e sorok írójának édes any-
ját és a jó Istent, akihez a tábori lelke-
sek annyi bő fohászt küldtek dicső fegy-
vereink győzelméért. S az ágy a másik
sarkba került. Igaz két perc késéssel. E
sorok írója akkor szerelt le másodszor.
A háborút mégis elvesztettük.

És hamadszor is leszerelt, mert akkor
az már ugys általános divat volt. És
most jön ez az interparlamentáris kon-
ferencia és megint le akar szerelni. En-
gem, téged, minket, akik a négy borzal-
mas év alatt verekedtünk nemcsak künn
a fronton az ellenséggel, hanem itthon
is, a két és háromcsillagos felebarátokkal,
főleg, akiket csillagjaik katonákká deg-
radáltak az emberrel szemben.

Közöttünk akarnak propagandát csi-
nálani, akik már akkor lerttük a puskát,
amikor a kezünkbe nyomta fráter ur
Csinos? Akik azóta is nyitott sirunkba
lógatjuk fellábunkat, amikor a Káizer
Potsdamban bajonett-hegyesre pödörte a
bajuszát?

Minket akarnak meggyőzni arról, hogy
le kell szerelni? Nekünk akarnak széles-
körű propagandát csinálni? Nekünk?

Nem kérünk belőle! Nem rajtunk kell
kezdeni.

Mielőtt a világparlament minden szó-
pocskolásra elszánt, de óvatos stilusu
delegátusai hazamennek, hogy otthon
megkezdjék a békepropagandát, hogy
meggyőzzenek minket leszerelteket a le-
szerelés szükségességéről, csak annyit szó-
gezünk le: kár minden szóért, minden
csepp tintáért, minden nyomtatott sorért.

Mi ezt már 17 éve könyv nélkül tud-
juk. Nagyon jó iskolába jártunk és a le-
c két alapon megtanultuk. Ha kíváncsiak
a magas nemzetközi fórumok, szívesen
felmondjuk újra: mi leszereltük ma-
gunkban a háboruskodást s ha vereked-
ni akarunk, akkor elég tágas front a min-
dennapi élet. Eppen elegen vérünk el a
konjunkturák és krízisek lövészárkaiban,
ahol a grand spekulatív-rejtett akadémia
minduntalan kikaparhatatlanul eltemetlik
mindennapi betevő falatunkat.

Isten őrizt minden propagandától, min-
den szervezkedéstől!

De a kormányok törmére helyes les-
vigyáznál S ha a delegátus urak rájönnek
valamely turpisságra, ám üssenek jól a
kormányok kezére.

Szeretnők látni mi, veterán leszerel-
tek, hogy miként szerelik ki a tollat mo-
szió Laval kezéből, amikor suttymban
éppen alá akarja írni a legújabb bomba-
vető repülőgép megrendelésére vonatko-
zó egyezményt...

És ha ezt megértük, szívesen állunk
kettős rendekbe és szívesen megyünk le-
kesen tétetni a leszerelés, világbéke
egyéb szép utópia-bolondgombok érde-
ben... Addig is azonban egy kis mun-
kaalkalomról nem ártana gondoskodni.

Finta Zoltán.

»És mind reánk jönnek a nadrágosok...«

Nadrágom és aktafáskám miatt úgy hullott reám a vád, mint a jégeső s én meghunyászkodtam a kuruc „mezit-lábasok ezredesének” késői „hadsegéde” előtt

Gyergyószentmiklós, október 8.

Ez, amit alább leírok, tulajdonképpen nem tartozik az úgynevezett „komoly” riport-anyaghoz. Epizód csak, helyesebben utika-land, ami eddigi is, a régi jobb időkben is megtörténhetett volna. Ennek ellenére úgy ér-tem, hogy a mai viszonyok között komoly-sággal, sőt hálával kell fogadnom, hogy meg-történt és éppen velem történt meg, mert a váza, gerince lehetett minden más tapasztala-tomnak. Szempontot adott, olyan szempontot, amelyből akarva, nem akarva, nézmem kell a dolgokat, sőt nagy jóakarattal és önvédelmi készséggel meg kell lobogtatnom mindazok előtt, akik nem akarják kába ellágyulást, vagy továbbra is gyűlölettel várni az esetleg elkövetkezendő dolgokat.

★

Csikszeredában szállt fel arra a harmadosz-tályu kocsi, amelyen én már meglehetősen összeleplegtem a szomszédaimmal.

Szembem velem jobbmódu gazda ült s ezt onnan állapítottam meg, hogy beszédtemé-rem az alacsony napszámok mellett is kilátástalan termelés volt. „Ami a gazda eladhat, az min-den olcsó, amit vennie kell, az minden drá-ga...”

Oldalas szomszédom már közelebb állónak érezte magát hozzám. A lábán ugyan haris-nya feszült, de fekete posztókalapot viselt és a kabátja-mellénye is városi posztó volt. A csizmája is fényes, szava pedig bizalmasan közeledő. Nem sok időbe telt s azt is sietett elárulni, hogy „hivatalos” uton volt. Egyhá-ztanácsos s ebben a tisztben egyháza „kék szájlejesit” vitte be Brassóba, hogy barnákra cserélje ki, „nehogy éppen most károsodjék az egyház, amikor a nép annyira megromlott, hogy már az egyházi adót sem akarja fi-zetni...”

Távolabb elkoszolt feketecharisnyás, bocsko-ros, hegyes bőrsüveges fiatalember húzódott a sarokba, de nem ült le. Sovány volt és a szo-kotnál magasabb, csimbokos juhbőrsüvege minden mozdulatánál fenyegetően döfködte a füstös levegőt. Fekete bajuszkája felfelé kon-korodott s fekete szeme minduntalan megvil-lámlott, amikor én ránéztem s ő elkapta a te-kintetét. Mert a körülöttem levő utitársak be-szélgetésébe kotyogott bele néha, de azért a mi társalgásunkra figyelt. Én is figyeltem őt és az volt az érzésem, hogy a kuruc Majos Ferenc, a „mezitlábasok ezredesének” a had-segédét látom magam előtt. Igen, ilyen lehetett az is, ha hadsegédi minőségében lábaltat hú-zott.

Igy dűcögött velünk a csiki vonat. A tár-salgás egyhangú volt ugyan, de nem érdekte-len, hiszen kitarthatóan a legaktuálisabb téma körében mozgott: a mai pénztelenség és a fa-lusi nép nyomorúsága.

— Hallom, — mondotta a gazda, — hogy újra le akarják szállítani a tisztviselők fi-ze-tését. Megette a fene. Ujra kevesebb lesz a fo-gyasztság...

Általában meglepően nagy tájékozottságot árult el a gazdasági összefüggések terén.

Az egyháztanácsosnak különvéleménye volt: — Az a baj, hogy erősen romlottak az em-berek. Kapzsiak, fősvények! Erre vezethető vissza minden. Még az egyházi adót sem akarják fizetni. Miből éljenek akkor a tani-tók...?

★

Az új ember, aki ezt a csöndesen panaszo-lkodó hangulatot felzavarta, Csikszeredában szállott föl, amint már említettem. Törvény előtt volt, vagy, ha ott még nem is, akkor an-nak az előkapujában, az ügyvédnél. Ez lát-szott a ruhájáról, de ez látszott az arcáról is.

Az arca felhős volt, sőt mogorva. A szeme zavaros, mintha ivott volna valamit s lehet is, hogy ivott, bár a mozgásán ebből semmi meg-nem látszott. Már a köszönéséből lázongó, ha-rapós kedv buggyant, bár ismerősei ültek a kocsi-ban, amint ez később kiderült.

— Maguknak adjon jobbat az Isten, mint nekem adott!

Nem emlékszem, hogy ilyen köszönési for-ma divatozott volna eddig Csikban, de csak én ütöttem meg rajta. A többiek már értet-ték, hogy mi van a háta megett:

— Per?

— Hát jönnek én egyéb miatt Szeredába?

— Bank?

— Az! Meg az ügyvéd! S osztán a végre-hajtó, aki egyszer már kijárt. Mind reám jöt-ték s megesznek.

A foga csikorgott s apróra harapdálta a káromkodást.

— Mind! Az összes nadrágos, aki van.

Lehet, hogy engem csak most vett észre, a mikor társai szeme felémrebbent. Zavaros te-kintete megtapadt a nadrágomon s aztán a mellettem levő aktafáskára szökött. Éreztem, hogy ellenséges érzése szinte taszit, pedig részvétem az övé volt.

Mi baj, bátyám? — kerestem a közeledő hangot.

Nem felelt, hanem ő kérdezett:

— Maga es, nadrágos ur, ugyibár éppen ab-bajár?

— Az ellenséges hang megriasztott s gyámol-talanná tett.

— Mibe? — kérdeztem sután.

Gunyosan, vérgisértően kacagott fel. Érez-tem, hogy belesápadok. Az egyháztanácsos értelmesebbnek bizonyult, s mellém állott.

— Nem mindenki ügyvéd, vagy végrehajtó, aki nadrágot visel, hallja-e?

Most megértettem magam is a vádat. Ugyan-akkor azonban, nyilván a durva hang tette, berzenkedni kezdett bennem a „nadrágszól-larítás”. Eleget forogtam Csikban és Gyer-gyóban, hogy megtanuljam erre a vádra a legmegszokottabb feleletet:

— Most beszél, de bezeg annak idején fu-tott a kölcsön után. Akkor is kérte, ha ko-moly szükségem nem volt rá! A könnyelműség sokba kerül!

Nem felelt mindjárt. Szinte azt mondhat-nám, hogy előbb „pózt” vett, pedig tudom, hogy minden távolabb állott tőle, mint a do-log megjárása. Aztán a mellére kapta a fe-jét.

A hangja rekedten kongott s én éreztem, hogy tüzet gyújt mindenkiben, aki a fülkében ül. Csak az egyháztanácsos bölintott felém helybenhagyóan és a gazda tartotta a régebbi ismeretséget azzal, hogy kiegyenlítő monda-tot kockáztatott meg:

— Hát volt olyan is elég, aki könnyelműen csinálta az adósságot, de olyan is van, aki bi-zonyi rászorult...

A helybenhagyó bölintás és a kiegyenlítő közbeszólás azonban erejefogytán hullott le, amikor az idegen beszélni kezdett:

— Nekem ilyen nem mondjon, hallja-e! Én nem csináltam adósságot. Én csak kezes let-tem a komámért. Hisze van háza, földje, mért ne lettem volna? S most mégis engem nyuz-nak az urak, igaz-e?

A háta mögül felszökött s melléje állott egy hang:

— Mindenkit nyuznak. Itt mindenki adós, vagy kezes. Olyan már nincs is, aki nyugod-tan aluhatik!

Az egyháztanácsos még védeni akarta a bé-kességet:

— Biza, nagy a nyomorúság. Rendesen kell törleszteni, emberek, csak úgy lehet elkerülni a törvényt...

— Maga ne beszéljen, ha nem tudja mit beszél, — förmedt rá az idegen. — Én törlesz-szek? Mért törlesszek, ha nem vagyok adós. A komámnak is van vagyona, mért rág engem az ügyvéd?

— Az ügyvéd sem gazdájá mindig önmagá-nak. Neki is parancsol a bank és kötelességet ró rá a törvény, — igyekeztem higgadt lenni a magyarázatban.

— Ezt nem parancsolta neki a törvény. Ezt csak ő találta ki. Engem a törvény nem ismer. Ő ismer. Azt mondom neki: Doktor ur, mér árverez engem, hisze a komám az adós s neki is van háza. Kacagott. Mit csináljak én a ház-zal? Nekem pénz kell. Pénzt magán inkább kapok, mint a komáján. Magának marhája van, azt még el lehet adni!

Magasra kapta a fejét s a foga újra csikor-gott. Aztán zavaros tekintete csodálatos fény-ben kezdett fürdeni. A hangja is remegett, mintha könnyekkel küzdene:

— Fejős tehenem volt. Kellett, mert kicsi gyermekek vannak a háznál. Eladtam s bevít-tem a pénzt neki. Fogja. Tudtam: ha nem du-gom be a száját, jönnek a többi urak. Mina jönnek, ahányan csak vannak s megesznek egészen...

Forróság szaladgált végig a hátamon. Most már nem volt mellettem senki. Még az egy-háztanácsos sem. A gazda sem. De valamen-nyen rám néztek. A báránybőrsüveges is kö-zelebb jött. Megállott előttem, süvege szinte a tetőig ért, vékony lábait szétvetette, mintha szégyenkaput állítana elém: itt bujj keresz-tül!

Minden vitaközlési kedvem odalett, ellent-mondási bátorságom cserbenhagyott. Nem el-

lentámadás volt, amit mondtam, hanem tö-kéletes behódolás.

— Hallja-e, én is olyan székely vagyok, mint maga.

A visszautasítás gyorsan jött:

— Mind egykutyá, ha nadrágja van.

Kacagás pattant fel a szájakon. Nem a fel-oldó, jókedvű kacagás, hanem a kárörvendő, aminek ez volt az értelme: jól megmondá neki!

Most már menekültem.

— Az én foglalkozásom nem olyan...

— Hát mi maga? Még csak bojtár valame-lyik ügyvédnél? Vagy csak hivatalnok a bank-ban? Fás, vagy utazóügynök? Előbb-utóbb maga is csak olyan lesz, mint a többi.

— Ujságíró vagyok!

Enyhült csodálkozás, leplezetlen kíváncsiság váltotta fel az eddigi ellenséges érzést. Az egyháztanácsos közelebb húzódott. A gazda is sietett a barátságos kérdéssel:

— Mondja már, szerkesztő ur, mi ujság külföldön? Várhatunk valami kedvező fordul-tat?

Támadóm szemében is melegebb érzés csil-lant fel, de bizalmatlanságát úgy tartogatta, mint egyedüli kincsét:

— Hát azt a fajtát még nem ismerem!

A következő állomáson az atyafiak nagy-része leszállott s én magamra maradtam meg-hökkent és szégyenkezve töprengéssel. Ez a vasuti kaland a hátamra ült és kísért min-

Szakítani a bolettával és felvenni Orosz-országgal a kereskedelmi forgalmat!

— ajánlotta a 33-as bizottság ülésén Teleszky

Budapest, október 8.

A „Magyarország” értesülése szerint Pallavicini holnap be fogja jelenteni a 33-as bizottságban, hogy

amennyiben a kormány nem hívja ösz-sze a Házat, úgy az ellenzék rövidesen kivonul a 33-as bizottságból.

Az összehívás sürgősségét Pallavicini az-zal indokolja, hogy a képviselőháznak intézkednie kell a 33-as bizottság fel-frissítéséről.

Ma egyébként nagy beszédet tartott a 33-as bizottságban Teleszky János, aki hangsúlyozta, hogy az új beruházásokra

nem lehet kölcsönt kapni.

Szakítani kell a bolettával — ajánlot-ta Teleszky — és, bár sokaknak nem rokonszenves, de az Oroszországha va-ló készáru-exporttól sem kell vissza-riadni, ha ezzel szemben nyersanyagot kaphatna Magyarországon.

— Ha az egész kapitalista világ össze-kötötést tart fenn a szovjettel — mon-dotta Teleszky — donquichottizmus vol-na tőlünk, ha ez elől elzárkóznánk. Ez-zel az elzárkózásunkkal nem mentjük meg a kapitalista világrendet, csak ma-gunknak ártunk.

HEXNER BÉLA kolozsvári mérnök a bíróság előtt

Az a „vád” ellene, hogy a népszámlálásnál arra buzdította a zsidókat, hogy magyaroknak vallják magukat

Colfescu ügyész rémképei az irredentáról

Kolozsvár, október hó 8

Az itteni törvényszék ma délelőtt kezdte meg Hexner Béla mérnök, magyarpárit tag „bünpörének” tárgyalását.

Hexner ellen az a vád, hogy a nép-számlálás idején az egyik lapban arra szólította fel a zsidó lakosságot, hogy vallja magát magyar nemzetiségűnek. Hexner az elnök kérdésére természe-tesen kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

A tárgyalás „szenzációja” Colfescu ügyész kétórás vádbeszéde volt, amely hemzsegett az inszinuációktól. Az ügyész annak „megállapításával” kez-dte beszédét, hogy az erdélyi magyarok teljes logikai kapcsolatban élnek a magyarországiakkal, akikhez mindenben igazodnak.

Colfescu ezután nagy kirohanást inté-zett az erdélyi magyar lapok ellen, a melyek — szerinte — még mindig az irredenta „Hiszekegy”-atmoszférájá-ban tartják az erdélyi kisebbségeket. Az ügyész szerint az erdélyi magyar la-pok a legfőbb kerékkötői a lelkek ösz-

szébekülésének.

Colfescu ügyész ur „frappáns” kons-tatálásai után a tárgyalást holnapra ha-lasztották, amikor ítéletre kerül a sor.

Szeretnénk, ha akadna már olyan ügyész is, aki egyszer a kisebbségi la-pok után felsorolná azokat az igazi okokat, amelyek valóban kerékkötői az összebékülésnek.

De ezeket az okokat nem ezek a la-pok idézik fel, csak megemlékeznek ró-la. És ez nagy bűn, elhisszük

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ Tel. 145.

ZILAHY LAJOS darabja a:

TÁBORNOK

Konrad Veidt, Olga Tschechova.

RIST Budapestre érkezett

Budapest, október 8.
A Magyarország pénzügyi helyzetének megvizsgálására kiküldött bizottság tagjai során tegnap este Budapestre érkezett Charles Rist, a „Banque de France” volt elnöke, valamint sir Bertrand Hornby, az Egyiptomi Nemzeti Bank volt kormányzója. Ez a két szakértő, a már előbb megérkezettekkel együtt, megkezdte tanácskozásait a magyar pénzügyekkel és a kormány tagjaival.

Október 27-én lesznek az új választások Angliában

London, október hó 8.
Jelentettük már, hogy a MacDonald elnöklete alatt működő nemzeti koalíciós kormány — miután a szanálás munkáját befejezte — elhatározta, hogy az alsóház feloszlását fogja kérni az uralkodótól. Ma már meg is jelent az erre vonatkozó királyi dekrétum, amely az alsóház feloszlását rendeli el és az új választásokat október 27-ére írja ki.

Leszállítják a kamatlábat Svédországban és Norvégiában

Stockholm, október 8.
A svéd nemzeti bank holnaptól kezdve leszállítja a kamatlábat nyolcóról hét százalékra. A norvég nemzeti bank ugyan-
csak nyolcóról hét százalékra fogja leszállítani a kamatlábat.

Törvényileg szabályozzák a növényolajgyártást

Bukarest, október 8.
A növényolajgyárak és az olajmagtermelők megbízottai ma közös megbeszélést tartottak az iparügyi miniszteriumban. A közös értekezést Vasilescu-Karpen miniszter hívta össze, akinek az a terve, hogy az olajgyárak és az olajmagtermelők között törvényes uton rendezze a viszonyt. A miniszter erre vonatkozólag már törvénytervezetet is készített, amelynek az a lényege, hogy a cukorgyárak és répatermelők közötti kapcsolat mintájára rendezze a növényolajgyárak és növénymagtermelők közötti helyzetet.

LÁBFÁJDALMAK,
GÖRCSÉR, TÁLYOG,
AKNÉ EGZEMA,
HERPESZ SPORIAZISZ.

REUMA, KÖSZVÉNY,
FÁJDALMAK, ÁTME-
NETI KORSZAK

Védelmezzétek véreteket

Ezek a szerencsétlen artritikusok vérükben hordják legfélelmetesebb ellenségeiket. A húgysav és egyéb mérgek lassan elhelyezkednek a vérben és átvándorolnak a szervezetbe s annak gyenge vitalis szerveibe. Innen ered a veszedelmes érelmeszesedés s annak minden borzalmas tünete és társai: görcsér, flebit, tályog, gennyes lábbaj, akné, szikózis, psoriasis, eritem, egzema, ideg, fájdalom, köszvény, reuma, női bajok s annak minden borzalmas tünete és fájdalma. Azonban, hogy mindezt legyőzhessük, elegendő, ha kiválasztjuk a vérből a mérges anyagokat, mely módszert annyi klinikai tapasztalat bizonyítja, mert biztos, hogy a RICHELET VERFELFRISÍTŐ hatású és végül kötelezettségét. Megújítva a vért, a RICHELET VERFELFRISÍTŐ az artritikus megnyilvánulások természetes és általános elismert gyógyszere. Orvosok és betegek egyaránt elismerik és kijelentik, hogy ez a szer már csodákat művelt.

Richelet, de Sedan, 6, Rue Belfort
Bayonne (France)

Romániai vezérképvislet:

J. M. Dillan Pitar Moş 4 Bucureşti (3).

Halálra gázolt leányok az autókerék alatt

Egy vérengző soffőr szörnyű gyilkosságai egy németországi városban

Berlin, október 8.
Borzalmas vérengzés színhelye volt a Hammel nevű kis német városka fő-
utcája.

Egy elmezavarodott soffőr belevezet-
te autóját egy versenyre készülő bi-
ciklista-leánycsoportba, melynek tag-
jai közül többeket rendkívül súlyo-
san megsebesített.
Miután ezeken áthajtott, külön neki-
ment még egy vele szembejövő magá-
nyos kerékpárosnak, azt is a földre

döntötte és átrobogott rajta.
Végül az összegyűlt és sikoltozó kö-
zönségbe robagott bele teljes erővel
és itt is szörnyű pusztítást vitt vég-
hez.

A városka főutcája valóságos csatatérhez
hasonlított,
egymás hegyén-hátán feküdtek a sebe-
sültek.

A meghibbant elméjű soffőr a vérengzés
véghezvitele után teljes iramban elmen-
te.

Mozi lesz a szat- mári színházból is

Szalmár, október 8.
A szatmári színházat egy konzorcium,
amelynek élén Ghetie Vasile, volt szat-
mármegyei prefektus felesége és annak
társai állanak, ki akarja bérelni azzal a
céllal, hogy a színházat teljesen átalakít-
ja, abba körülbelül 8-10 millió lejt in-
vesztál és azt mozi céljaira fogja hasz-
nálni. A konzorcium a bérletért és a mozi
jogért a városnak vagy bérösszeget vagy
haszonrészesedést ajánl.

Nagyon érdekes, hogy

míg minden városban a magyarság tűz-
zel-vassal tiltakozik az ellen, hogy a
színházat mozi céljaira igénybe vegyék,
mert attól fél, hogy az átalakított színház
ból a magyar színjátszást kiszorítják,
addig Szalmáron ezt a tervet szívesen
látják.

Ennek oka az, hogy egyrészt az ajánlat-
tevők garantálják, hogy a színiszízen
alatt a mozinak átalakított színházban
este előadásokat nem tartanak és azt a

8-10 millió lejes átalaki-
tási költségvel akarják a
színházat átépíteni

mindenkori szintársulatnak rendelkezése-
re bocsátják, másrészt pedig, hogy Szat-
már nagyon megunta már a mozi mono-
poliumot. Az eddigi két mozi ugyanis a
város tulajdona felerészben, másik fél-
részben pedig dr. Papp Zoltán városi fő-
jegyzőé, aki a két mozgósínházat igaz-
gatja is. Természetesen ez az egyedülállás
azt eredményezi, hogy a mozgó nem felel
meg a mai kívánságoknak, állandóan vagy leg-
alább is legnagyobb részt gyenge műsor-
ral dolgozik. A szatmári közönség azt re-
méli, hogy a konkurrencia egyrészt az
eddig mozgókat megfelelő nivóra kénye-
szeríti, másrészt pedig, hogy az új mo-
ziban is megfelelő műsort kap majd.

Még ennél is érdekesebb, hogy most,
ha a város az ajánlatot elfogadja és egy
új mozgósínházra engedelmet ad, tulaj-
donképpen maga magának csinál konk-
kurrenciát, de valószínűleg ugy okosko-
dik, hogy csinálhat, hiszen a két meg-
lévő moziából évek óta egyetlen bani
osztalékot sem lát.

NEMZETKÖZI HADERŐT! ESZPERANTÓ NYELVEL!

— mondja Henri Lafontaine, a gyermek-
lelkű, nagyszerű aggastyán a B. L.-nak

Bukarest, október 8.
Nyugodtan beletördelthetnők ebbe a
cikkbe néhai Clémenceau-nak, a „tigris-
nek” az arcképét, annyira hasonlít hozzá
külsőleg. Ugyanaz a hosszú, hoféher haj
és bozontos, lelógó bajusz világítja meg
s teszi fokozottan plasztikussá Henri La-
fontaine nagyszerű koponyáját. Ha még
élne és itt volna, könnyen össze lehetne
tévesztetni a „tigrist” a belga szenátus el-
nökeivel.

Belsőleg, lelkiileg azonban csak egy jel-
lemvonásuk közös: az állhatatosság, szí-
vósság, sőt talán konokság, amellyel amaz
a francia sovinizmus célkitűzéseit küz-
dött, az ősz Lafontaine pedig élemedett
kora ellenére is szinte ifjú hévvel az em-
beriség és béke eszményének a megva-
lósulásáért harcol. Az interparlamentáris
konferenciának valóságos lelki-
ismerete, fáradhatatlan agitátora, mert
így fogta fel a parlamentek parlamentjé-
nek a feladatát: állást foglalni, tiltakozni
minden ellen, ami a halál malmára
hajtja a vizet és apostoli elszántsággal
szolgálni az élet megnevesítését.

Mindenki bámulta és csodálta az em-
ber- és békeszeretnek azt a szenvedé-
lyt, amely ezt a 78 esztendő, javithatatl-
an ideálját fűti s amely egyéniségéből
perzselő erővel árad.

A nemzetközi jog professzora a brüssze-
li egyetemen, jutalmazottja a Nobel béke-
díjnak és felszázada gyakorlati politikus,
képviselő, szenátor, mégis szinte gyerme-
kes, romlatlan lelkesedéssel rajong min-
den újért, ami az emberiség megbékélésé-
nek a vonalába esik. És türelmetlenül, iz-
gatottan, sürgetve és követelőleg rajong.

Van már néhány évtizede annak is,
hogy aktiv vezetője az Interparlamentáris
Uniónak s így ismerheti ennek az óvatos
tanácsadó-szervnek a nehézségét, fé-
lénk megfontoltságát. S mégis makacsul
érvelt, debattált ama javaslat mellett,
hogy a konferencia már most mondja ki
a népszövegségi nemzetközi haderő meg-
szervezésének a szükségességét, mint a
mely szerinte lehetővé tenné a legmesz-
szebbmenő leszerelést a kuszálomok bi-
ztonságának a veszélyeztetése nélkül.

Indítványát már az elnöki tanács visz-

szantassította, a plénum meg tulajdonkép-
pen leszavazta azzal, hogy a kérdés alapo-
s tanulmányozást és előkészítést kíván.
Az eszme magában véve jó — mondták
—, de maradjon inkább jövőre, aludjunk
rá még egyet.

Nem kedvetlenítette el a vereség. —
Utána is rendületlen meggyőződéssel fej-
tegette, hogy csak a nemzetközi hadsereg
az ellenszere a leszerelési iszonyoknak.
Hiába, utópista...

Ugy hallottam, hogy eszperantista is.
Zamenhof nemzetközi nyelvén szövegeztam
hát meg, miközben a népszövegségi had-
erő elnökei mellett kardoskodott tovább.

— Jes, jes, mi estas malnova esperan-
tisto! De csak gyengén beszélek, mert
kevés alkalmam van rá. Ezzel szemben
gyakran olvasok és főleg levelezem esz-
perantóul.

— Nagyszerű alkotás ez az eszperantó!
Ez kellene legyen minden nemzetközi ér-
tekezlet nyelve, sőt elképzelésem szerint
a népszövegségi hadsereg szolgálati nyel-
ve is. Eszperantó vezényszó. igen, igen.

— Ó, ha az eszperantó magasztos belső
szelleme töltene el mindenkit s különö-
sen minden politikust, nem kellene rét-
tegnünk folyton az új háborúk veszélyé-
től, könnyebben megértenék egymást.
Ezért nem mulasztok el egyetlen alkalmat
sem, hogy sikraszálljak az eszperantónak
az iskolákban való kötelező tanításáért
és általános kisegítő használatáért. Meg-
látja, hamarabb eljön az idő, mint hisz-
szük, hogy ezt mindenki belátja...

— Irja meg, — mondja még elkészön-
ve —, hogy üdvözlöm a magyar eszpe-
rantistákat, akik, tudom, mind hűvei az
igazi humanizmusnak és békének.

Meg-megroggyanva, majdnem puposá
görcsülve siet tovább ezután a különben
szép szál aggastyán, hogy érveljen, meg-
győzőn erő- és kifejezőteljes francia be-
szédével. Ha csak az ifjúság ugyanazzal
a mohósággal vágyán a béke ideáljait,
mindazt, ami megszilárdíthatja az emberi
együttérzést, mint ez a galamblelkű „tig-
ris”-mása, sokkal több bizakodással néz-
hetnénk ma napjaink titokzatos, komor
kódébe.

KÖRÖSI SANDOR

Tudja Ön, mi a ZEBRA?

Ha barátai látogatába jönnek Önhez,
konyhabereendezését ugyanazzal az érdeklő-
déssel szemléli meg, mint az új takaréktűz-
helyet és kályhát.

Nem akarja Ön is, hogy vasból készült ház-
tartási cikkei, mint a takaréktűzhelylapok,
kályhák, spór, stb., a gondos tisztaság benyo-
mását keltsék és tükörsima fényük által fel-
tűnjenek?

Bizonyos, hogy Önnek is ez a kívánság.
Használja tehát a ZEBRA nevű elsőrendű
tisztítószer, melynek előnyeit csak a készí-
mény jó tulajdonságai mulják felül.

ZEBRA a körültekintő háziasszony
kedvence.

Kapható folyékony formában, tubusokban,
kockákban, valamint paszta alakjában, min-
den jobb fűszer-, vas- és háztartási cikk-üz-
letben.

Kedden ünnepélyesen megnyílik a brassói magyar színház

A bérletjegyzések utolsó napja

Brassó, október 8.
Teljesen felkészülve várja Bércy Mi-
hály színigazgató remek gárdája a kedd-
esti bemutató előadást, mely az előjelek-
ből ítélve méltó lesz a régi forró brassói
színház estékéhez. Brodosky Miklós vi-
lágsiker aratott operettjét az Első ta-
vaszt mutatja be első este a társulat,
majd csütörtök este az Okos mama kerül
színpadra.

Tekintettel arra, hogy szombat reggel
már megkezdik a napi jegyek árusítását,
ezen a napon a bérletjegyzéseket lezár-
ják, tehát, aki még bérelni akar, ezt az
igényét jelentse be a Brassói Lapok
könyvosztályába, ahol szombattól kezdve
a kedd esti előadások jegyei is kap-
hatók.

Braescu kisasszony legközelebb hétezer méterről ugrik

Bukarest, október 8.

Braescu kisasszony, aki tudvalevő-
leg az ejtőernyővel való leereszkedés ter-
én rekordot állított fel hatezer méter-
ről történi kiugrásával, értesülésünk sze-
rint elhatározta, hogy legközelebb hét-
ezer méter magasságban fog kiszállani a
repülőgépből és ezzel megdönti a férfiak
által tartott rekordot is. A bátor pilóta-
nő egyébként legközelebb átvesszi az ál-
lam ajándék-repülőgépét.

Formahiba miatt hatálytalan- tolták Janovics Jenőnek a nagyvaradi színház bérletére kötött szerződését

Janovics Jenő színigazgató Temesvár városá-
val olyan értelmű szerződést kötött a városi
színház bérletére, hogy hetenként kétszer mo-
zielőadást is tarthasson. A szerződésnek ez a
pontja ellenakciót váltott ki, amelynek az
lett az eredménye, hogy a szerződés ellen Kő-
szegi János nyugalmazott városi mérnök és
néhány társa felebezést adtak be a temes-
vári kormányzósághoz. A kormányzóság re-
vizions bizottsága csütörtökön foglalkozott az
üggyel s bár leszögezte, hogy elvileg nem
emelhető kifogás a mozielőadások ellen, a
szerződést mégis hatálytalanította, mert a
bérletre vonatkozó árverés kiírásánál forma-
hibák történtek. Az ítélet egyébként új árve-
rés kiírására utasítja a városi tanácsot.

Társaság

1931. október 8.

Zürich (nyitás): Berlin 119, Amszter-
dam 205 és egyenget, Newyork 510,
London 19.70, Páris 20.08, Milánó 26.25,
Prága 15.10, Budapest 9002.50, Belgrád
900, Bukarest 305, Varsó 57.15, Bécs —

Hírek

Mosoiu országa

(Land des Lächels)

Hol magyarul, hol románul

BESZÉLŐ FILM

Mosoiu tábornok (begurul a „Kormányhoz” címzett vendégfogadó udvarára. Fején kucma van, domboru hasára himzett román ing feszül. Öltözéke alul zsinóros magyar nadrágban és jófajta turi csizmákban folylatódik.)

Ahun járok mosoiu fakad,
Iszkol is a zibatar.
Bárhun cimborára akad,
Traian azaz Tivadari!
Sej-haj, aki liberális,
Kérdés, hogy jól jön-e?
S ki csak ezért macerál is
Ögye mög a főnel!

(Az asztalra üt.)
Korcsmárosné aranypirág!
Ide a legjobbak borát!
Piros legyen, mint ez ormány
S vén, akár a Jorga-kormány!
Jorga (bokorugró szoknyában, dagadó pruszlikban, beperdül.)
Mosoiu (enyelegni kezd vele).

Jorga:
Hallod-i, te kövir leginy,
Mir vagy erkölcsileg szeginy?
Későre jár már az óra

(Kacsint)
Nincs szükségem udvarlóra!
Mosoiu:

Ha nem kévász, drága szentem,
Kiteszem a szüröd menten!
Ijen fiju szebbet kap ám,
Vagyon még a pártba' babám!
(Kiteszi az udvarra).
(Az ablakra néz, amely mögött formás fejérszép riszálja magát.)
Gyere be Duca, gyere be,
Csak magam vagyok idebél!

NEVES FERENC.

Pokolgéppel akartak felrobbantani egy bukaresti mérnököt

Véletlen szerencse háritotta el a tragédiát

Bukarest, október 8.

A bukaresti sziguranca szerdán este titokzatos bombamerénylet előkészítőinek leleplezésére indított nyomozást. A pokolgép eddig ismeretlen készítői a jelek szerint

Gottlieb mérnököt, a plojesti Lumina petróleumvállalat volt szakemberét akarták eltenni láb alól.

Tegnap este a Lutherana-utca gondnoka, egy Schorscher nevű mechanikus azzal kopogtatott be Gottlieb mérnökhöz, hogy egy teljesen ismeretlen férfi Plojestből csomagot hozott számára. Gottlieb mérnök át is vette a ládát és felbontotta. A láda tetején azonban egy kis dobozt talált, amelyen a következő címzés állt:

Steinfeld mérnök számára, Plojestben.

Gottlieb látva, hogy iten sajnálatos tévedésről lehet szó, azonnal felhívta a házfelügyelőt, hogy a ládát vegye őrizetbe addig, amíg a címzettnek eljuttatják Plojestbe. Miközben azonban a házgondnok a ládát lefelé vitte a lépcsőkhöz, észrevette, hogy

— Hivatalvesztésre ítélték Székesfehérvár polgármesterét, Budapestről jelentik: A belügyminisztérium legfőbb feyelemi bizottsága hivatalvesztésre ítélte Zavaros Aladárt, Székesfehérvár polgármesterét és Varga Elemért, a város műszaki tanácsosát. Mindketten tudvalevőleg súlyos szabálytalanságokat és visszaéléseket követtek el.

— A diákok hetven százaléka átment a pótlétszámán. Bukarestből jelentik: A közoktatásiügyi minisztériumba most futottak be az őszi pótlétszámái vizsgálatok eredményei. A 42 bizottság közül, eddig 30 terjesztette be kimutatását, amelyekből megállapítható, hogy a növendékek 70 százaléka sikeresen tette le a pótlétszámát.

— EL AKARJAK CSEHESITENI A TÓI NYELVET. Pozsonyból jelentik: A „Szlovák” című lap rendkívül heves tiltakozással fogadja a „Matyca” iskolaegylet által kiadott új tót helyesírási szabályokat, amelyeknek célja, — a lap szerint, — a tót nyelv elcsesztése. Az új helyesírástban ugyanis a tót nyelv „magyarizmusai” kerültek főként indexre, vagyis a magyar nyelvből kölcsönzött kifejezések. A „Szlovák” megállapítja, hogy ezek a szavak annyira meggyökeresedtek a tót nyelvben, hogy a legzamatosabb tót népdalban is előfordulnak és eltávolításuk, vagy megváltoztatásuk, csak erőszakos uton volna keresztülvihető.

— LETARTÓZTATOTT MOTORBICIKLISTOLVAJ. A brassói rendőrség letartóztatta Varga Lászlót, aki Gustav Vilmos Iloszvu-utcai lakásáról egy negyvenöt éves lejt erő motorkerékpárt lopott. Varga lakásán megtalálták a szétszedett gép alkatrészeit. A tolvajt átadták az ügyésznek.

— Egy tízéves dalárda ünnepe. Tudósítónk jelenti: A sepsiszentgyörgyi magyar dalárda, fennállásának tíz éves jubileuma alkalmából, vasárnap délelőtt ünnepi diszközgyűlést, utána pedig szhangversenyt rendez. A diszközgyűlés megnyitóját Demeter Béla, a jubiláló dalárda elnöke mondja, míg az ünnepi beszédet Szabó Béni, a romániai magyar dalosszövetség alelnöke tartja. A jubiláló dalárda történetét dr. Barabás Andor főtitkár ismerteti. A délutáni diszközhangversenyen a jubiláló dalárdán kívül tíz környékbeli dalárda vesz részt, köztük a brassói magyar dalárda is.

— MAROSVÁSÁRHELYI HÍREK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi rendőrséget fővárosi mintára átszervezik. Rendőregény-ségi laktanyát létesítenek a prefektúra épületében, s ottan rendszeres és kötelező tanfolyamok után, modern kiképzésben részesítik a legényseget. Bevezetik azt a nyugaton már jól bevált rendszert, hogy ugyanarra a posztjra mindig ugyanazt a rendőrszemémet állítsák. — A városi tanács kulturális ügyosztálya beadványt intézett az interimár bizottsághoz, s kifejtette, hogy a munkanélküliek téli segélyalapját társadalmi úton összehozni nem lehet s ezért a városnak a közmunkák megindításával kell munkaalkalomról gondoskodni. Az interimár bizottság erre elhatározta, hogy a kórházi építkezéseket és javítási munkálatokat, valamint az aszfaltozást november elején megkezdi. A munkálatokra 5 és fél millió lej fedezettel rendelkezik a város. — Marosvásárhelyen az utóbbi időben hallatlanul elszaporodtak a veszett állatok. Tegnap például 7 embert martak meg a veszett macskák. Hadházi István macskája 2 kisleánykát, 2 férfit és 1 öregasszonyt karolt össze-vissza, egy másik macska pedig 2 férfit besettett meg. A veszett macskák áldozatait beszállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe. A hatóságok erőlyes rendszabályokat léptetnek életbe a veszettség járvány terjedésének megakadályozására. — Ma hozták

a láda gyanusan átmelegszik.

Ijedten tette le a különös küldeményt és fellármázva a szomszédságot, felbontotta a ládát. Ekkor derült ki, hogy miért melegegett át a titokzatos csomag.

A láda belsejében elektromos telepeket találtak, amelyek óraszerkezettel és egy pascóvel voltak összeköttetésben. A csőben robbanó anyag volt.

A veszedelmes küldeményről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, onnan viszont a sziguranca értesítették és azonnal lefoglalták a Gottlieb mérnök címére eljuttatott pokolgépet.

Gottlieb mérnök kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy már napokkal ezelőtt kapott fenyegető levelet s megállapította, hogy a csomagban talált dobozon látható címzés és a levelek egy és ugyanazon kézírástól származnak. Valószínű, hogy valaki bosszúból akart mérényletet elkövetni ellene. A sziguranca megindította a nyomozást a szerencsésen megakadályozott bombamerénylet előkészítőinek leleplezésére.

nyilvánosságra a Marosvásárhelyen megtartott pótlétszámái vizsgálatok eredményét. A hivatalos kimutatás szerint a vizsgára jelentkezett 104 diák közül összesen 47 ment át. A szerencsésen átmentek közül 17 a marosvásárhelyi Papiu Ilarion, 5 a leányiskola, 1 a kadettiskola, 8—8 pedig a tordai, székyudvarhelyi és a gyergyószentmiklósi főgimnáziumok növendéke.

— HALALOS PÁRBAJ AZ ERDŐBEN. A brassói ügyészség letartóztatta Helmut Frank erdőfelügyelőt, aki a tegnapi inspekcója alkalmával lelőtte Enache Chirică negyvenkét éves juhászt. Helmut Frank az ügyészségen azt vallja, hogy itt a közeli erdőségeken tartott körútján megtámadta egy hatalmas juhászkuja, amelytől sehogysem tudott megszabadulni, úgy, hogy kénytelen volt azt lelőni. A dörrénésre kijött az esztenából a juhász, Chirică Enache és életveszélyes fenyegetésekkel támadt neki hatalmas botjával, hogy a kutya életét számokérje öle. Önvédelemből süttötte el újból fegyverét, amely, akarata ellenére, halálosan megsebezte a pásztort. Az áldozatot súlyos fejszéssel már nem lehet kihallgatni, élete-külföldben is már csak órák kérdése.

— A CFR senkinek sem ad a jövő évig szabadságot. A CFR vezérigazgatósága táviratilag értesítette az összes vasuti hivatalokat, hogy október 15-től kezdődőleg egyetlen vasuti alkalmazott sem kaphat pihenés céljából szabadságot. A kik október 15-ig nem vették igénybe a szabadságukat, a jövő nyárig már nem is veheti ki. A CFR vezérigazgatóság azzal indokolja a rendelkezést, hogy minden munkaerőre szüksége van.

★ SANTHA FERENC TÁROGATÓMU. VESZ HANGVERSENYE. Sántha Ferenc tárogatóművész, aik a nyár folyamán az uralkodó család tagjai előtt többször játszott nagy sikerrel a szinajai és a törsvári kastélyban, több vidéki szereplés után Brassóban is hangversenyt rendez. Tárogató-estjének gazdag műsorán elsősorban magyar dalok szerepelnek. Részben a már meglevő gyűjtemény anyagának felhasználásával, részben pedig saját gyűjteményének gazdag tárházából, az óségi hangszereken mutatja be a legrégibb magyar világi és egyházi énekeket, kezelve a kuruckor bámulatosan gazdag nőtárművészt és az utóbbiak dalirodalom gyöngyeit. Műsorát azonban kiegészítik a román és német nótaköltészet legszebb darabjai is. A kultúrtörténeti szempontból is nagyérdekességének ígérkező hangversenye a jegyek 60, 40 és 20 lejes árban előre is megválthatók az Ehrlich-féle ékszerüzletben (Kapu-utca). A hangverseny a Honterus főgimnázium aulájában szombaton este fél 9 órakor kezdődik.

★ TALÁLTATOTT a pályaudvaron egy Kovács József névre kiállított katonai igazolvány (Livretul). Jogos tulajdonosa átveheti a „Brassói Lapok” kiadóhivatalában.

DIVATLEVÉL

A szörmedivat egyeduralma

Időelőtt bár, de befutott a tél. Ha még nem is fehéren és havasan, de északi szelekkel és zordon hidegséggel. Az első enyhe tavaszi napon gondosan elraktározott bundák meg prémeik előkerülnek rejtőkükből és tulajdonosaik szakértő szemlét tartanak fölöttük. Azok a boldog hölgyek, akiknek szörmeállományukban nincs hiába, megkönnyebbülten lélekeznek fel. A többiek nehéz fejtörések között próbálják megoldani a rejtélyes problémát s a legváratlanabb pillanatokban így sóhajtanak fel: „Milyen bundát, prémet vegyek? Honnan vegyem? És — miből vegyem?”

Hiába, Szörme öfelsége a léli díralok fejedelme. Körülötte forog ilyenkor az asszonyi vágyakozás, egy parányit háttérbe szorítva minden egyéb toalettgondot. Az idei tél divatjában meg egészen különösen élénk szerepet játszik, mert az idei tél eleganciájának legfőbb nyitja, sava és bors: Ó, a Szörme.

Hogya a hölgy rendelkezik is egy kitűnő bundával — ez még nem elég. A szörme jelenlétét lehetőleg minden ruha, minden kabát megkísérli. Akár sál vagy pelerin alakjában, akár a régen ellemelt és főnixként újraéledt karmanlyu képében. Ezzel szemben a hatalmas galériák és kézelők terén sem csökkent fontossága.

Megállapíthatjuk, hogy a prémeik mind szorosabb kapcsolatot vesznek fel a szövetruhák és a szövetszabások szabásával. A bunda immár nemcsak bebujásra, megleget adásra alkalmas dekoratív darab, amelynek varázsa, értéke csupán anyagában rejlik. Nem, ezidén a bunda is tökéletes képpelölje a divatos sziluettnet, amely szigorúan derékhoz simítja a dímák ruházatát. Legfeltűnőbb a sportbundákban beállott változás. Nincs többé egyenes vonal, csipőn jóval alul erő sportbunda, kizárólag a derékba szabott, csipőt alig befedő szörmekabátka létezik. Szabása olyan, mint a kosztümkabát és mint kosztümkabátot is hordják. Fekete szövetszoknyához rövid fekete asztrakán, perzsaláb vagy karakül kabátkát, barnához barna asztrakán vagy karakült. Egyáltalában az asztrakán a „nagy divat” s miután az utcai viseletben a fekete mellett főképpen a barna szín dominál, a barna asztrakán a külföldnek legfrissebb divatujdonsága. Az asztrakánon kiölül igen kedvelt szörme a szil és a karakül. A hermelin és a nyírott fehér báránypedig a fekete szöveten és bárszonyon folytatja az ellenlétes színek divatját.

Fiatalságban és kedességben verse nyeznek az előbb említett darázsdereku sportbundákkal a dusan prémezzett, szintén egészen a testhez simuló, öves, szövetszövetből készült rövid kosztümkabátok. Ugy ezeknél, mint a hosszú szövetszövet és bárszonykabátoknál a prémgallér nem fogja szorosan körül a nyakat, hanem széles röptet képezve, szabadon hagyja azt. Ez a széles röper gyakran csak valamivel az öv felett végződik. Így lerövidült a derék vonalát és kiszélesíti a vállakat. (A széles vállvonallal a modern sziluettnet legelősebb karakterisztikuma.) Valamennyi szövetszövetet gazdagon prémezzett; sok közülük félig szövetszövet, félig lapos, nyírott szövetszövetből készül. Itt egy bedolgozott szörmeplasztikon, ott egy mellényke vagy egy ujjazsere az egyesült szűcs- és szabófantáziának beláthatatlan tere virul mostanában! Valósággal szövetszövetként dolgozzák fel a laposfajta szörmeket. Kabátokra, ruhákra, muffra csakugy, mint kesztyűk peremére, sálakra, kalapokra. Felprémézik a ruha nyakkivágását, az ujjait, a könyököket, az alját.

Bundára mindenkor áhítozott az asztronszónép, ime most hosszú idő után egy édes, csöpp muffra is áhítozik. Akárcsak egykoron a Bohémélet bus Mimie...

Oh, ti jóleső, melegező, csábosan lágyfogású bundák, ti szépséges szép szörmek, ti nő-szíveknek örökifjú szerelmek — pajjon telik-e majd rátok a sovány pénztárcájából ennek az esztendőnek szomorú telén...

CATO

Ebédliő

használt, jó állapotban kredenc, kiküszthető asztal, 6 szék és nagy divány eladó. Megtekinthető Brassó, Mester-utca 15.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forrócsövek állandóan raktáron. „Armatura” r. r. t. Fiók cégnél Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

RBASSO

Oktober 8, 9, 10 és 11-én

„Nyugati vándorok” (A NAGY UT)

Éz a film: 1) Minden idők legnagyobb kortörténeti képe. 2) A leghatalmasabb rendezés. 3) A legszebb és legmegragzóbb kép. 4) Csak a Nibelungen, a Ben-Hur és a Metropolis hasonlítható össze ezzel a megrázó óriásfilmmel

Német beszélőfilm. A következő főszereplőkkel: Theo Schall, Marion Lessing, Arnold Korff. 2500 ndian, 5000 bölény, 20.000 személy.

Aki ezt a hirdetést megmutatja a mozi pénztáránál, minden helynél 5 lej kedvezményt kap.

JÖN!

„Az álmarasall”

A szezon legkedvesebb és legmulatságosabb filmje, az Ero-filmkölcsonzó gyöngye. Szébb a „Két szív egy keringőben” című filmnél.

— Meghülésnél, náthalásznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint ideg fájdalomnál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvosok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hatszáz láda szeszestalt találtak az amerikai tengerészetiügyi államtitkár házában. Adams tengerészetiügyi államtitkár Boston közelében levő villájában a rendőrség hatszáz láda szeszestalt kobzott el, amelyeknek értéke meghaladja az 50.000 dollárt. Az államtitkár kijelentette, hogy a lefoglalt szeszestalt nem az ő tulajdona.

READING LORD

Anglia külügyminisztere, jelenleg Párisban tárgyal. Most ettől a látogatástól vár csodát a kinlódó emberiség.

— Kincs a középkori pincében. Lille-ből jelentik, hogy a francia-belga határon egy középkori apátság pincéjében nagymennyiségű aranypénzt találtak a föld mélyébe rejtve. A lelet értékét százmillió frankra becsülik.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugatról a felhőzet továbbterjedése, kisebb esőkre való hajlamoság, keleten még többnyire derült idő, az éjjeli lehűlések csökkenése várható. A nappali hőmérséklet változatlan marad.

— ÉBRESZTŐÓRA. MELY A REGGELT IS MEGFOZI. A londoni találmányi kiállításon több élelmes szerkezetű „kiméletes” ébresztőóra keltett fel-tűnést. Az egyiket gramofonnal lehet összekötni, úgy, hogy az alvót a berregés helyett tetszés szerinti zene ébreszti. A másik, megjelölt időben, villamosáram bekapcsolásával meggyújtja a gázfőzőt, felforralja a vizet, amely automatikusan a teáskannába folyik és ennek megtörténte után egy csengető jelzi, hogy kész a reggeli.

— CSODÁS ÁLOM. Érdekes álmot látott egy háromszéki székely asszony. Álmában Kolozsvár felől két angyal érkezett falujába és egy gyönyörű szekrénykében színes papírlapokat adott át neki. Reggel közölte álmát ismerőseivel, akik közül az egyik azonnal megfejtette a csodás álmot. Az Úr utmutatása volt az álom, hogy vegyen az álomlátó is református kórházi sorsjegyet, mert azzal nemcsak cél szolgál és biztos kilátása lehet arra is, hogy jelentős összeget nyerhet. Az álom hatása alatt a faluban igen sokan vásároltak sorsjegyet. Ajánlatos, hogy országszerte mindenki igyekezzen református kórház-sorsjegyet venni, mert ez által segít az egyetlen magyar kisebbségi kórház alapjait megvetni, de emellett biztos reménye lehet arra is, hogy a meghozott csekély áldozat busás nyereséggel fog fizetni.

— A BÍRÓSÁG TUDJA, HOGY MIT JELENT MA A VÉGREHAJTÁS. Szatmárról jelentik: A szatmári törvényszéken na tárgyalták Jakabovits Mózes halmi kereskedő ügyét, aki a nála 6500 lej bírság fejében foglalt Rusu József adóhivatali tisztviselő kezéből kikapta a végrehajtási jegyzőkönyvet, majd összegyűrtte s a papirkosárba dobta. A bíróság méltányolta, hogy mit jelent ma a foglalás és felmentette a kétségbeesésében heveskedő kereskedőt.

— Csak huszonöt magyar játékos megy az olimpiászra. Budapestről táviratozzák: A nehéz gazdasági helyzet miatt az ötventagúnak tervezett magyar csapat helyett csak huszonöttagú csapat megy a losangelesi olimpiászra. Erős válogatással csak azokat küldik ki, akiknek az első hely elérésére eshetőségük van.

— Megfojtották egy budapesti jósnőt. Budapestről jelentik: Német Józsefnét, aki „Elvira” néven a főváros ismert jósnője volt, holtan találták a lakásán. A holttestet ma felboncolták a törvényszéki orvostani intézetben és megállapították, hogy a halált fojtogatás nyomán beállott fulladás okozta. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— Részeg a mozdonyvezető — üssze-ütököznek a vonatok. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: A Kézdivásárhelyről csütörtök reggel 5 órakor induló személyvonat mozdonyvezetője részegen állott szolgálatba. Bita állomás után csak az erőszaktevői szemafort elhagyva tért magához. A szemafort tilosra volt állítva. Az állomáson megállás nélkül robogott keresztül s a nagy ködben beleszaladt az állomástól 200 méter távolságban veszteglő tehervonatba. A mozdony kisiklott és megrongálódott. Emberéletben szerencsére nem esett kár, de az összeütöközés következtében többen — közöttük Molnár Dénes dr. kézdivásárhelyi ügyvéd is — súlyos zúzódásokat szenvedtek.

— ÚJABB HÁROM NEVET KEVERTEK A KOLOZSVÁRI KÖZGAZDASÁGI BANK BOTRÁNYÁBA. Kolozsvárról jelentik: A Közgazdasági Bank bűnperének harmadik tárgyalási napján dr. Semlyén Hugó kihallgatását folytatták. A bank által kibocsátott fedezetlen csekkekre vonatkozólag Semlyén kijelenti, hogy a Közgazdasági Banknak több külföldi pénzintézetnél volt ugynevezett „pósthitelek” és így fedezethiányról nem lehet beszélni. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy miért fizették ki a fizetéseket után is még összegeket, Semlyén hangoztatja, hogy

ezért már nem az igazgatóság, hanem a háromtagú szanáló-bizottság felelős, amely az ügyek vezetését a fizetésektelenség után átvette és amelynek tagjai Daianu esperes, Negrutiu kamarai elnök és Molnár Jenő voltak. Filipescu ügyész figyelmezteti Semlyént, jól fontolja meg, amit mond, mert így ez ellen a három személy ellen is büntügyi eljárás kell folytatni helyezni. A tárgyalást ezután másnapra halasztották.

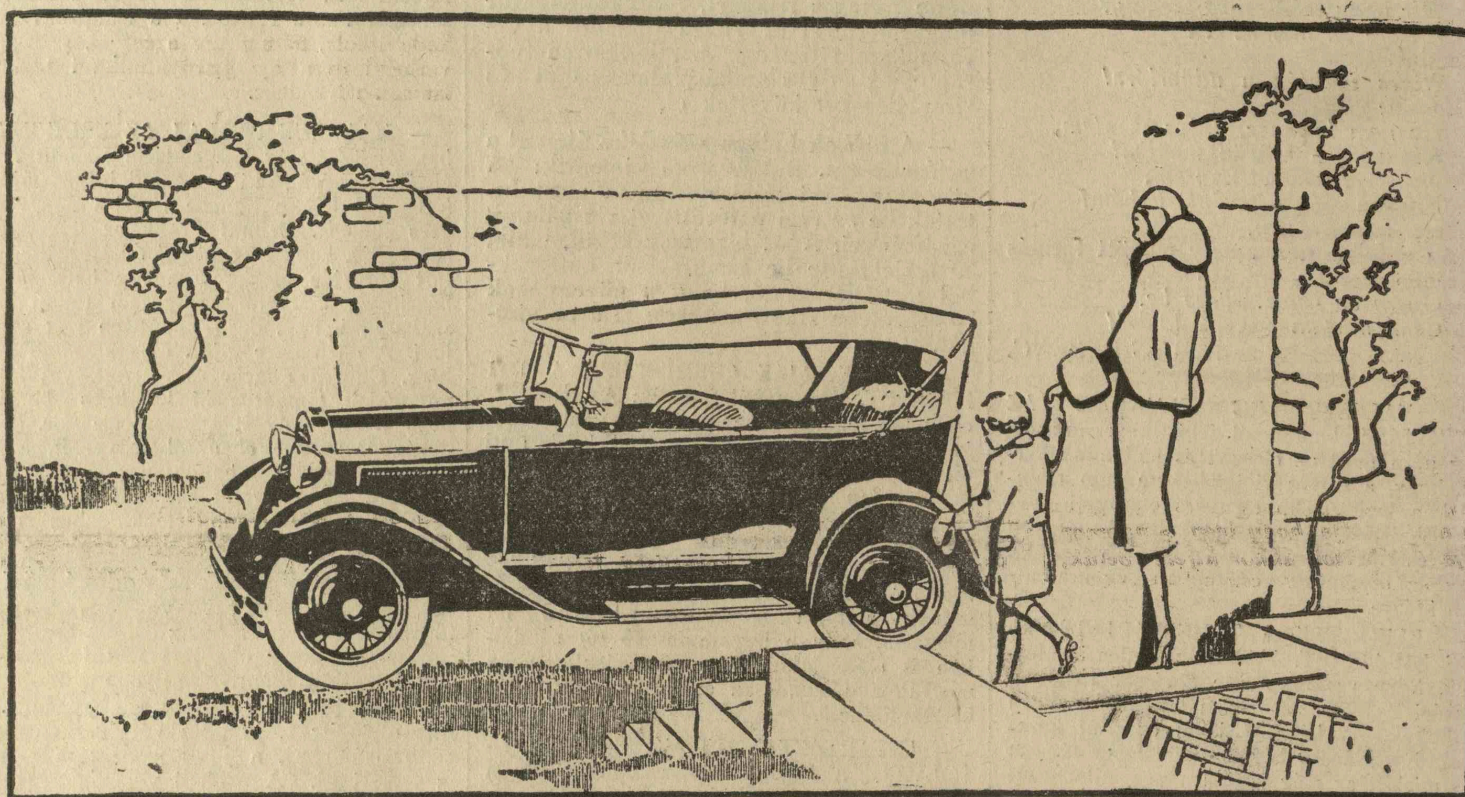
— BOROS GYÖRGY UNITARIUS PÜSPÖK FELAVATTA BUDAPESTEN A BRASSAI-SERLEGET. Budapestről jelentik: Dr. Boross György kolozsvári unitárius püspök tegnap az Országos Kaszinó sárga termében felavatta a Brassai Sámuel-serleget. Ünnepi beszédében méltatta Brassai érdemeit, majd utána Józsa Miklós vikárius emlékezett meg a kiváló polihisztorról. — Egyébként Boross György püspök, az ünnepséget megelőzően, rendkívül érdekes előadást tartott a budapesti rádióban is Brassai működéséről.

— A TÜZKÁROSULTAK ÉS A DRAGA CSERÉP. Csikszerebából jelentik: A csikszenttamási tűzkárosultakat segélyező bizottság, — mint ismeretes, — volt jegyzőjét, Balogh Istvánt, feljelentette az ügyészségen, aki a vád szerint a „Küküllőmenti cserépgyár”-tól, ahonnan a bizottság a tűzkárosultak részére cserepet rendelt, 28.000 lej sápot vett

fel. A gyár terményszerűen drágábban szállította a cserepet s így jelentősen megapaszította a lejenként összegyűjtött segélyalapot. — Az ügyben ma hallgatta ki a csikszerebái vizsgálóbíró a bizottság egyes tagjait, akik a jelentésben foglaltakat igazolták is, így most a gyáron van a sor, hogy a pénz kifizetésének körülményeit tisztázza.

— Elitették a sikkasztó kézdivásárhelyi adófőnököt. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Ma hozott ítéletet az itteni törvényszék Hegedüs Gyula volt kézdivásárhelyi adóhivatali főnök régóta húzódozó ügyében. Hegedüs évekkor elszikkasztotta az adóhivataltól a kézdivásárhelyi városnak beszolgáltatandó kétszáz ezer lej felüli összeget elsikkasztotta s amint nap mulva tettét észrevették, a pénzt kasszába újból visszatette. Eljárás indul ellene, melynek során letartóztatják, később pedig kaució ellenében szabadlábra helyezték. A vád és védőbeszéd elhangzása után a bíróság rövid tanácskozássra vonult vissza, majd ítéletét hirdette ki, amely szerint Hegedüst bűnösnek nyilvánította s ezért nyolc hónapi fogságra, hivatalvesztésre és ötezer lej költségmegtérítésre ítélte. Az ügyész súlyosbítás, a védő felmentés címén felelt az ítélet ellen.

Stilus - Biztonság - Kényelem - Sebesség - Erő - Megtakarítás - Hosszu élettartam

Az érték az árát meghaladja

A mai alacsony árak mellett az új FORD kétségtelenül egy kiváló értéket képvisel. Vizsgálja meg pontról-pontra és meg fogja állapítani, hogy nem hiányzik nála semmi, amit egy modern kocsiól meg lehet követelni. Az alak és színek szépsége... erőteljesség... gyors indulás... könnyű kormányzás... takarékos üzem... csekély üzemköltség... jellegzetes FORD-megbízhatóság és hosszú élettartam.

Egy további jelentős ismérve, hogy a hűtőrájája, a fényszórók, a kerékagy-fedő, a motorház-fedő és a hátsó lámpához rozsdamentes acél lett használva.

Ezen rozsdamentes acél ragyogó fényét a kocsí egész élettartama alatt megtartja. Nem támadja meg semmi, nem rozsdásodik, nem vakul meg, akár milyen rossz is az időjárás. Fénye elpusztíthatatlan.

Nincsen pléh, amely elkophatna vagy lepattanhatna, mert a fém kívül-belül azonos fényességű.

Ezen rozsdamentes acélnak az új FORD-nál való alkalmazásában visszatükröződik minden egyes részének kiváló volta.

Kérjen a viszonteladóktól adatokat a FORD által nyújtott hitelre nézve.

FORD MOTOR COMPANY

LINCOLN

Fordson

AIRCRAFT

EGY UJSÁGIRÓ NOTESZÉBŐL

Bukarest, október 8.

AZ ELSŐ SIKER

Néhány hónappal ezelőtt Mihály, a trónörökös, erősen elhízott. A király némi aggodalommal szemlélte fiát. Mint lelkes sportember, nem szenvedheti túlságosan a haját.

A trónörökös tehát fogyókúrára fogtak. Reggeli torna, majd lovaglás, vívás s egyéb. Mihály azonban vonakodott. Az uralkodónak már komoly gondjai voltak vele kapcsolatban.

Egy nap megállott a trónörökös előtt s így szólt:

— Ha így folytatod, teljesen elzsírosodsz... úgy fogsz kinézni, mint Potárca bácsi!

A trónörökös arca megnyúlt az ijedelemtől. Hm, ezt már nem akarná... Ismeri Potárca bácsit, földművelésügyi államtitkár volt Maniu bácsi kormányában. Elkezdett fogyni.

Ma már egészen karcsu. Ez az első igazi sikere a nemzeti-párt pártjának az udvarnál.

TAKARÉKOSSÁG

A kormány végül tiszta vizet öntött a pohárba: ma hivatalos jelentés adja tudtul, hogy a közeli hetekben takarékosági okokból megkezdik a tisztviselő — lépitéseket.

Miután mindenki tudta azt, hogy a takarékoság az ország életszükséglete s mindenki tisztában volt azzal is, hogy ez a takarékoság a hivatalnokok elbocsátása nélkül nem valósítható meg, a jelentés — bármily fájdalmas is — nem meglepetés.

Nem meglepetés, de mégis önként felvállalják a kérdést, mihez fog kezdeni az az ötven-hatvanezer ember, akiket most a nyomorúság hét szükség-szükségében márról-holnapra kilöknék az utcára?

Vajjon enyhíteni fog-e a közönség tragédiáján, ha (a családtagokat is beleszámítva) néhány százezer ember szájából kiesik a falat?

Megoldja-e a válságot, ha többen lesznek lakás és étel nélkül, mint eddig?

Mert ha a logika ostoba és véres paradoxona azt mondja, hogy igen, a nyomor megoldja a válságot, akkor kifelé velük, minél több polgárral, kifelé az utcára!

Minél többen lesznek a nyomorgók, annál kisebb lesz a krízis. S mikor már mindnyájunknak kidülled a szeme az éh-köptől, a kormányzat majd büszkén jelentheti:

— A rend helyreállt... s a népesség csendes, mint a sír!

De milyen csendes. Felköthetik a lord-majort, ha lesz majd bármilyen nesz.

CINIZMUS

A gyáriparosok országos szövetségének küldöttsége memorandumot nyújtott át a kormánynak. A memorandum előzőleg volt szerencsém áttanulmányozni: igen drámai olvasmány, a hiteléletéről és az adóviszonyokról szól.

Tehát metafizikai munka.

Különösebben azonban csak egy részlete ragadta meg a figyelmemet. Az, a melynek alcíme a következő: „Jótekonyság jellegű terhek”.

Vajjon mit gondol a tisztelt polgártárs, miféle jótekonyságot gyakorol a gyáripar?

A memorandum őszinte s nem farizeuskodik: csupán egyfélé. Ennek neve: Borraváló.

Évi összege 10 millió lej.

A memorandum a borraválót „adó-mány” néven említi, mégpedig úgy, ahogy mi leírjuk, vagyis idézőjelben. A gyáriparosok szó szerint a következőket mondják a kormánynak:

„...Nem szükséges részleteznünk, mi-féle „adomány”-ról van szó...”

Nem a summa lep meg bennünket, az a nyomorult 10 millió. Hiszen ugyanis tudjuk, hogy a valóságban nem tízről, hanem százról van szó. Nem az összeg tehát, hanem a cinizmus.

Az a cinizmus, mellyel

Először is bevállalják a gyáriparosok, hogy egy irányban jótékonykodnak csak, a megvesztegetések irányában.

Másodszor is nyíltan beismerik, hogy folyószámlán vezetik az állami tisztviselők erkölcsi közérzetének hőzuhanási fokát.

Harmadszor pedig annyira leértékelik a kormányzatot, hogy kendőzetlen merészséggel, sőt közvetlenséggel tárgyalják meg vele illegális ügyleteiket.

A 10 millió, melyet beállítottak, tulke-pés. De a cinizmus, mellyel beállították, tulok.

Ámbár, hogy teljességgel elfogultak legyünk, ez a cinizmus indokolt. Egy

olyan államban, ahol a kincstár hónap-száma egyszerűen nem adja ki a köz-alkalmazottak fizetését, ott az inkorrekt-ség életheletőség. Inkább természetesen, mint felháborító.

A becsület csak az irodalomban való előbbre, mint maga az élet, tehát inkább legyen baksis, mint tömeghalál.

Ma délelőtt végighallgattam a kamara folyosóján, amint néhány külföldi politikus egymás között csudálkozással beszélt Románia helyzetéről. Hogy ez még arány-lag boldog ország. Jobban megy a sora, mint a többi államnak. Igaz ugyan, hogy passzív a költségvetése, de még sincs e boldog honban pénzügyi krach, mint Ma-gyarországon, Ausztriában, Németország-ban vagy Angliában.

Szentigaz. Nincs pénzügyi krach.

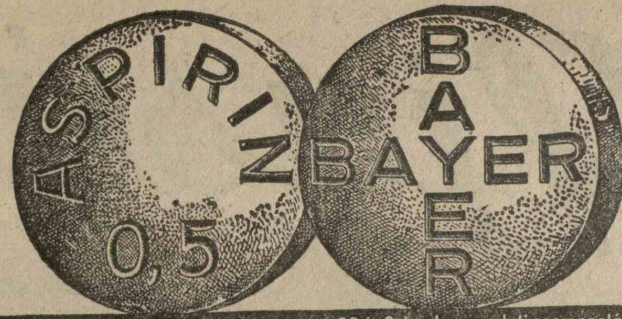
Mert mielőtt bekövetkezne, a kincstár elkezdte a nem-fizetést.

A tanító, a jegyző, a nyugdíjas, a tisztviselő, a szállító s mindenki, aki ezekből

él, felfordulhat.

Az állam elkerüli a krachot. Csupán az egyen kötheti fel magát.

Ezt nem tudja Magyarország, Németor-szág, Anglia.

ASPIRIN-tabletták 20 és 2 darabos eredeti csomagolásban biztosítják a valodiságot

Ott fizetnek. Tehát kracholnak is. Csupán mi engedhetjük meg magunk-nak azt a fényűzést, hogy rendbe tartsuk a pénzügyeinket.

(m. t.)

VÉCSEY ZOLTÁN:

A SÍRÓ VÁROS

18

— Volt a fronton?
— Kezdetől kombattáns katona vol-tam.

— Mivel foglalkozott azelőtt?

— Jogi tanulmányaimat végeztem.

— Egyszóval semmi másra nem ért, csak a paragrafusokhoz...

— A paragrafusokat már elfelejtet-tem. Én csak azt hittem és azt vártam, hogy négy évi frontszolgálat, küzködés és szenvedés után jogom van egy falat kenyérért jelentkezni.

— Tökéletesen igaza van. A nemzeti tanács egyik ujonnan szervezett ügykö-rében alkalmazhatom.

— Mi lesz a teendőm?

— A felruházási akciót fogja vezetni. Katonai pontosságra van szükség ebben az akcióban. Osztályozni a beszédet ruhaneműt, gondosan öröközni, hogy va-lóban azok jussanak hozzá, akik rászor-ulnak. Olyan feladat, amely egész em-bert kíván. Vállalkozik rá?

Pista lelket végtelen keserűség fogta el. Ezt a munkát nem tartotta méltónak magához. Osztályozni a polgároktól el-kobzott fehérneműt, megszámlálni az al-sónadrágokat és a női bugyogókat, egész napon át a nyomor áldozataival vesződ-ni s civődni, nem az a munkakör volt, amely vonzotta. Nem ideiglenes beosz-tásra gondolt, hanem olyan munkát akart, amely létalapot jelent, amelyre építeni lehet és nem olyat, amely máról holnapra megszűnik.

Nem, nem várta őket diadalkapu, nem várták terített asztalok, fenntartott állá-sok, kényelmes, nyugodt élet négy borzal-mas esztendő testi, lelki megkínzásai után. Még csak meleg és biztató szavak-ban sincs részük. Közönyösen siklanak el sorsuk felett, nem törődik velük sen-ki. Amíg fronton voltak, elfoglalták a munkahelyeket a felmentettek, a nélkü-lözhetetlenek, akik a boldog birtoklás jogán fölényesen néznek le rájuk és kel-lemetlen idegeneknek tekintik őket. Erős könyvekkel és kiméletlenséggel, vagy összeköttetésekkel és hízlegéssel talán utat lehetne törni a munkahelyek-re, de Pistában erre nem volt semmi hajlandóság.

— Tehát gatyaintendáns legyek?

— villant fel benne a kérdés. — Nem, ak-kor már tényleg inkább utcát söpörni!

— Kösztönöm szíves jóindulatát, de ezt a munkát nem vállalhatom. Megmon-dom őszintén, nem veszi be a természe-tem. És én állandó foglalkozást keres-tem. Olyat, amelyre egzisztenciát lehet építeni.

— Még mindent a régi szemüvegen lát és a régi mértékkel mér. Állandóságot keres, amikor minden percről percre át-alakulóban van. Azt sem tudjuk, a hol-nap mit hoz, hát még a jövő esztendő. Sajnálom, hogy nem segíthetek magán, de ha egyszer szüksége lesz rám, kés-zséggel állok szolgálatára.

Barátságos mosollyal nyújtott kezét. Pista elhagyta a városházát, otthagya rombadólt reményeit és energiájának jó részét. Céltalanul indult lefelé a Főut-cán.

— Pista, Végh Pista. — kiáltott egy örvendező hang mögötte.

Megfordult. Furcsa kis alak állította meg. A kis ember alig ért a válláig, haj-lékony, lányos karcsuságú testét elviselt tisztizubbonny fedte, amelyhez polgári nadragot és kitanosított sarku sárga fél-cipőt viselt. Gallérjáról természetesen hiányzott a csillag, sapkáján nem volt

rózsa, csak a frontjelvények koszorúja szaladt körbe rajta. Mellén ládikó fitye-gett, amely bőrszíjon lógott alá.

Kolumbán volt, akivel két háborus te-let huzott ki a San partján. A tizenkilencéves főhadnagy, a tiszték becézett kedvence, aki szórakoztatásukról gon-doskodott, saját gitárkísérete mellett énekelte el a legujabb kuplékat és szinésé, élvezetessé tette a hosszú téli estéket. Mindig tréfa, mindig dal volt a száján és a legkomiszabb helyzetekben is megőrizte derűs nyugalmát.

— Szervusz Vili, ezer esztendeje nem láttalak, Hogy kerülsz ide? Hogy vagy? Mit csinálsz? Hová mégy?

Belekarolt barátjába és így haladtak tovább.

— A munkahelyemre megyek, bará-tom, megkezdem az ipart.

— A munkahelyedre? Hát csak nem hagytad ott a katonaságot?

— De igen, egy héttel ezelőtt véglege-sen szakítottunk. A hosszú viszony már nagyon terhes és unalmas.

— És most mit csinálsz, mivel foglal-kozol?

— Önálló ipart üzem.

Büszkén titított a kis ládikóra.

— Kibelen kenyere, hátán van a há-za. Idenézz, ez az én iparom!

— Mi a csoda van a ládában?

— Suviksz barátom és kefe.

Pista értelmetlenül nézett rá.

— Suviksz és kefe? Minek az?

— Minek az? Hát cipőt pucóvalni!

— Neked még most is kedved van a tréfára?

— Nem tréfa ez barátom, hanem véres valóság. Az új rend a munka egyedüli létjogosultságát hirdeti. Én belátom az igazat és dolgozom. Eddig nem csináltam semmit.

— Ne moralizálj, nem áll jól neked. Egyszóval?

— Egyszóval minden reggel kiállok a strandomra és piszkos cipőket pucóval-ok. Emellett lábtanulmányokat végzek. Megtanultam, hogy az embereket a lá-buk és cipőjük szerint ítéljem meg. Is-tenem, milyen lábak és milyen cipők ke-rülnek a padkámra!

— De hát mi szükséged volt erre?

— Hallgass rám, barátom. most vég-zetesen komoly leszek. Maradhattam volna katona, éppugy mint a többi ak-tív tiszt bajtársam. Milyen jövő várt volna rám? Most huszonegy éves va-gyok. Nem vesztettem még semmit és mindent újból kezdek. Elsején meg-kaptam még a dohányt, az utolsó gara-sig el kellett fizetnem. Három forint maradt a zsebemben. Ezzel megvettem a keféket és a Fedák Sári krémet. És megnyitottam az ipart...

— Pénzt akarok keresni minden áron. Ha utcát kell söpörni, klozettet kell takarítanom, egyremegy. Csak pénzt, pénzt. Egyébresem csak a garast. Sza-lonnán élek és csak vizet iszom. És gyűlnek a koronák... Amikor pedig annyi lesz, hogy telik egy hajúregvra-meg egy kis tőke marad is belőle, ak-kor el innen más világba. Ausztráliába. Tíz millió embert tettem munkaképte-lenné Európában, de a gép megromlott és eljön az idő, amikor itt ötször any-nynak nem lesz meg a minnednnapi ke-nyere. Az öreg kontinens eljátszotta kisdéd játékait, korán játszotta el. El kell mennünk belőle. Futni, mindent itthagyni és minden terheléstől szaba-don új életet kezdeni. Belenőni a vég-

telenségbe és elmerülni a nagyismeret lenségben...

— Ennek ugyan nincs értelme, hogy belenőni a végtelenségbe, de megszoktuk tőled. És Ausztráliába?

— Csakis oda barátom. Egy sziget, amely kontinens, amely akkora, min Európá és csak hat millió ember lakik rajta. Ahol országra terjedő földeket nem lakik ember. Az igaz, hogy ez a föld sivar homok. Mintha csupa porzótartó kat hintett volna el rajta a teremő. De a homokot is le lehet birni. És ott kitű-nő gyümölcs terem. És aki ismeri az eu-rópai piacokat, tudja azt is, hol van a gyümölcsnek ára. Küzdenem kell, jó tudom. Tíz évig, husz évig. Negyven éve leszek talán, amikor először bemehetel a farmomról Sidneybe, hogy egy kok-teilt megigyam. De aztán nem lesz gon-dom és Európa fulladjon be a piszokban amit négy éven át összeszemeltet és ami még össze fog szemetelni...

— Fantasztikum!

— Nem fantázia, hanem hit, amely fenntart és életprogram, amelyet valóra váltok. Gyere velem, Pista, menjünk együtt. Amikor majd megérjük a volt ellenséges államok polgáraival szemben a bevándorlási tilalom, nyomban utra kelünk...

— Hát miért nem próbálsz itt elhe-lyezkedni?

Kolumbán hangosan nevetett fel.

— Milyen egyszerűen beszélsz. Miért nem próbálsz meg itt elhelyezkedni? Hát te megpróbáltad? Nos, rajta hát, sok sikert kívánok hozzá. Én egy helyütt kopogtattam, aztán már nem is próbál-koztam. Vagy azt mondják, hogy nincs hely, vagy azt kérde, hogy mit tudok? Mit felelek nekik? Tudok autót vezetni, szájharmonikázni, gitározni, száz méter-re biztosan találok a kézigránáttal, tudok malacpörköltet készíteni, németül be-szélni és slussz! Mihez kezdjek ezzel a szörnyű nagy tudományommal? Nem sokat teketóriáztam tehát és kiálltam az utcasarokra.

— És hogy megy a bolt?

— Kösztönöm kérdésed, kitűnően édes barátom! Sok a kuncsaft, mert az újság ingerével hat derék polgártársaimra, hogy császári és királyi főhadnaggal, aranyarkantyus vitézzel pucoltathatják a lábbelijüket. És nobelek az emberek barátom.

HA BUTOR LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY BUKAREST

MOTTO: ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL.

Ífjuság

Látogatás a zsokéképző tanfolyamon

CSUTAKOLÁS: jeles

Pillanattfelvételek egy furcsa iskola életéből

Bokszoznak és ló-anatómiát tanulnak a versenypályák hősei

Berlin, október 7.

A mindennapi élet azt igazolja, hogy minden foglalkozást el lehet előzetes rendeltetés nélkül is sajátítani. A legegyszerűbbektől kezdve a legkörülményesebbekig...

Berlinben például külön iskolákban képezik a fiatalokat arra a pályára, a mely egész életükön át biztosítja, hogy „lőhátról beszéljenek” mindenkiel. Zsokéiskolának hívják ezeket az intézményeket a vállalkozó szellemű ifjakból összeverődött hallgatóságaik talán még egy-egy szerényebb középiskola növendékeinek számát is meghaladják.

Zsokéiskola! Az ígért földjeként tűnhet fel minden serdülő kamasznak ez a versenypálya-méretű tanterem, ahol padok helyett istállók állnak, ahol a rideg matematikusok szerepét kedélyesen röhgő, de mindamellett nagytudású egykori zsokéák töltik be. Itt nem telerögznek a négyzetgyökök kigyóként sziszegő csápjai a lurkók lábaira, s nem kell senkinek sem fejét törnie azon, hogy Kopenhága, Bulgáriában vagy Csehszlovákiában van-e?

Aki a négyéves zsokéképző tanfolyamon minden akadály nélkül leéretté válik, igényt tarthat arra, hogy mint negyven és egynéhány kilós fenomen, egy „Mistinguette” nevű ficánkoló paripán, ide-oda vágtszon az epsomj lóversenytér gyepén.

Nevét ekkor már a rádió sporthírszolgálatára repíti világá.

A dicsőség azonban egyiküknek sem repül sültgalambként a szájába. Meg kell szenvedni egy kicsit a zsoké-titulusért! Nagy az út a zsokéiskolától a lóversenytérig...

...Gyalog kell megtenni! Lovaglásra csak később kerül a sor.

AMIG EGY ZSOKÉ ELJUT ODAIG...

Tizennégy éves korában — ha úgy tesszük — már minden normális gyermek bevonulhat a zsokélyceumba.

Az intézet újdonsült tanítványai meg vannak róla győződve, hogy feladatuk csupán a lovaglás művészetének elsajátítása lesz. Ráadásul esetleg megtakarítják a könnyű hámozást, rendbehozzák az istállót egy kicsit s ezzel ki is meritették az intézet tananyagát.

Itt van az óriási tévedés!!

Ez a szerencsétől meglehetősen függő életpálya szokatlanul terjedelmes előtanulmányokat igényel. A leckék természetesen a lósporttal szorosan összefüggő anyagokat tárgyalnak, de így is megmérgezi a zsokéfiókák életét az a tudat, hogy elméleti s elvont tárgyakat is kell magolniuk.

Előfordul viszont, hogy a rakoncátlanabb és vásottabb növendékek olykor tanáraikat is „lővő” teszik!

Egyébként a zsokéiskolában a legnagyobb szigor és fegyelem uralkodik. Ha valamelyik növendék zsoké nem figyel kellően a magyarázatra, a „tanár ur” oda-szó egyet az istránggal.

SZEMELVÉNYEK AZ ISKOLA TANANYAGÁBÓL

A bukmékerek s versenystallótulajdonosok pártfogoltjainak a német nyelven, számolás és íráson kívül sok más dolgot is el kell sajátítaniuk.

A tanterv értelmében nagy súlyt fektetnek a növendékek izmainak kiképzésére. Ezt elsősorban a rendszeresen bevezetett ökölvívással érik el, amely döntő jelentőségű a zsoké életében. A boxolás a szemet erősíti s a fortélyos ütések kiszámításának művelete hathatósan fokozza az agy működését is. A gyors elhatározás pedig éppen olyan fontos a zsokéknak, mint az ökölvívóknak.

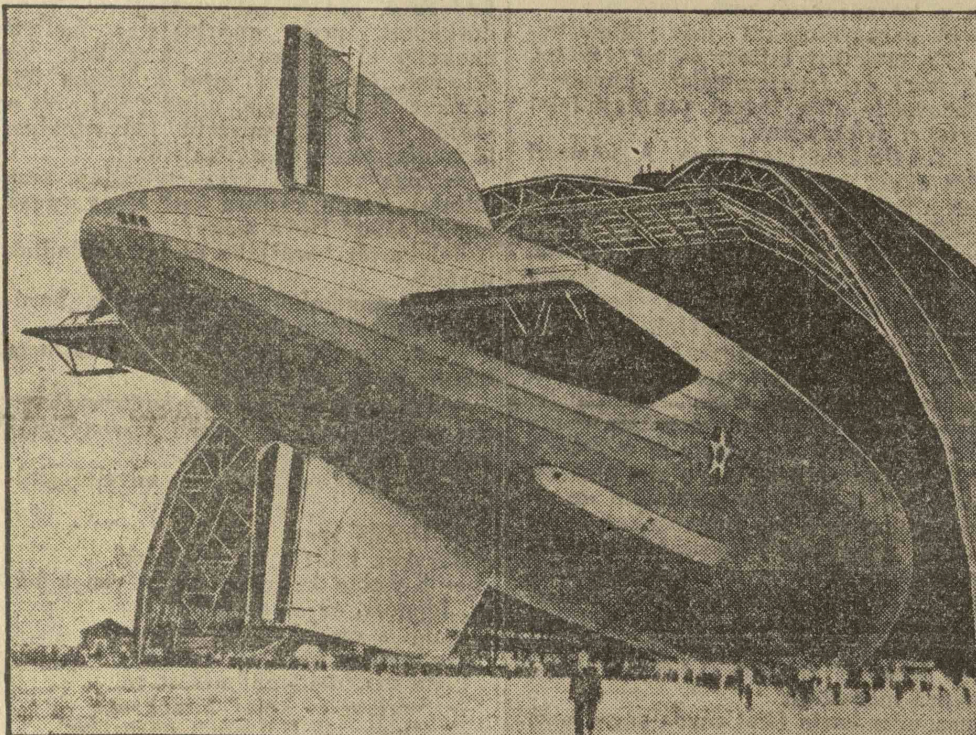
A létrákon és rudakon való tornázásnak, valamint a sport több ágának élénk szerepe van a zsokéoktatásban. A rudakon olyan helyzetekbe kényszerítik a tanárok a lóversenytérre későbbi attrakcióit, amelyek adott esetben versenyfutás alkalmával a nyeregben is előfordulhatnak. A leggyorsabb paripáé ugyan

a diadal, de a testileg és szellemileg legerényesebb zsokéknak kell ülnie rajta.

A tanulóknak a ló anatómiájával is meg kell ismerkedniük. Egykori konfliktusok földi maradványairól tanulmányozzák azon állat csontrendszerét, amelynek tüzes utódai hozzásegítik őket a zsokéfenoménokat megillető hírnévhez. Tudniuk

A világ legnagyobb léghajója próbarepülésének első felvétele

Az „Akron” óriási testét a sikeres próbarepülés után ismét a hangárba szállítják

A „Graf Zeppelin” ténylegétől két és fél-szer terjedelmesebb új amerikai óriásléghajó, első próbautját a konstruktorok és léghajóvezetők teljes meglepődésére tette meg. A gi-

kell, hogyan osszák meg a fő hátán tegelőnyösebben saját testsúlyukat s hogyan érje el a ló válságos pillanatokban teljesítményének netovábbját.

Idegen nyelveket is tanulnak a nap bizonyos óráiban. Érvényesülés szempontjából ez szinte elengedhetetlen. Könnyebben boldogul az a zsoké, aki egyforma tökélyvel tud csevegni a párisi vagy londoni lóversenyek egybesereglett közönségével.

A négyéves kurzus lezajlása után boldogan vágja zsebre az örömtől ragyogó arcu fiatalember a diplomáját. Mielőtt bevágná a felakasztandó falra megegyeszer végigfuttatja szeméit rajta. Az oklevél így fest például:

Csutakolás	jeles
Trappolás	szabályszerű
Hámisme	jó
Istállósúrolás	elégseges
Galopp	elégseges
Ugratás	jeles
Mulasztott lovaglások száma:	32.

A tanári kar véleménye: versenypályára léphet.

Négy küzdelmes esztendő eredménye...

Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy zsoké sem lehet lóhalálban való.

(—c.)

A kis Falatozó

Mese. Írta: Herczeg Rózsi.

Volt egyszer egy egér apuka, egér anyuka és egy kis egérfiu. Egy délelőtti egérmama a konyhában foglalatzkodott s Falatozó, a kis egérfiu csaka körülötte lábatlankodott.

— Kedves kis Falatozóm, — fordult hozzá anyukája, — légy szives, menj el az éléskamrába és hozzáld nekem egy darab sajtot, mert sajtos metéltet akarok csinálni ebédre. De jól vigyázz, kerülj a macskát és a sajtra is ügyelj, nehogy egy pákosztos kis fickó utközben megdézsmálja!

— Igenis, édesanyám! — cincogta a szolgálatkész kis fickó és máris egyik karjára vette kosárcáját, másik kezével kecsesen megfogta farkincáját, nehogy akadályozza a sietésben és elindul.

Az uton jobbra, balra nézett nem látja-e a macskát, de szerencsére tiszta volt a levegő. El is jutott az éléskamrába. Itt volt csak finom illat! A falon sorban lógtak a finom szalámik, sonkák, szalonnák! A polcon pedig ott diszelegtek a finomabbnál finomabb sajtok. A kis Falatozó megállt a kamra közepén és csak a bajusza remegésén lehetett látni a belső felindulást. De aztán erőt vett magán és odament a sajtos polchoz. Levette a legszebb darab sajtot s a másik kezével befogta az orrát, nehogy rosszra csábítsa a sok kitűnő illat. Kilépett a kamrából és elindult hazafelé. Minél közelebb jutott, annál éhesebb lett. Becsukta a szemet, hogy ne lássa a sajtot, de bizony csak nem tudott megfellekedni róla. Leült az utszélre és maga mellé tette a sajtot. A nagy meleg elálmósította és most olyannak látta a sajtot, mint a holdvilágot.

— Ej, de jó volna megkóstolni! Mi lenne, ha egy kicsit harapnék belőle, de ügyesen,

hogy úgy nézzen ki, mintha az is luk volna! — gondolta a kis Falatozó.

Neki is látott a kis Falatozó mindjárt és addig formálta a lukakat, míg egyszerre csak látta, hogy a luk nagyobb, mint a sajt.

— Most már úgy sem vihetem ezt haza, — gondolta és a maradékot is gyorsan bekapta. Akkor vette észre, hogy a sok sajttól akkora hasa lett, mint egy kókuszdió. Felállt és hazafelé akart indulni, de nem bírt, mert nem bírták a lábait. Gondolt egyet és bukfencezve indult el hazafelé. Bukfencezett, majd meg gurult s olyan piszkos lett, mint egy csunya patkány. A bajusza tele sárral, a kis kosár elgurult, szóval szájalomrameltőan nézett ki. Végre hazaért. Kopogott a konyhaajtón és az egérmama jött ajtót nyitni. Csodálkozva nézett végig a piszkos, rongyos egérkén:

— Koldusoknak nem adok! — mondotta és már akarta is becsapni az ajtót.

— Én nem vagyok koldus, — sirta el magát a kis Falatozó, — hanem a Te fiacskád, akit elküldtél a sajtért!

— Nem szégyenled magad így hazudni? — rivalt rá egérmama. — Az én kis Falatozóm egy tiszta, rendes kis fiu, aki majd jól elnás-pángol téged, ha hazajön! — és ezzel becsapta az ajtót.

A kis Falatozó zokogva esett össze. Mire magához tért, az utszélen találta magát, a hasa eltűnt, a ruhája, bajusza tiszta volt és — oh csoda, — a szép kerek sajt ott feküdt mellette. Álmodta az egész szomorú dolgot. Felkapta a sajtot és vígan szaladt vel haza, a mamája összepusztította és mindjárt megcsinálta a jó sajtos tésztát. Evett is belőle a kis Falatozó, hogy alig tudott megmozdulni.

Tejtörő

BETUREJTVENY
Beküldte: N., Brassó.

IIII re re re re

kék
fehér
piros épület

Árpádházi Erzsébet
a na Balaton

TALÁLÓS VERS

Lányok! Fiúk! Bennem, — hogyha aektál, tok —

Mindössze csak három szótagot találtok
Öt első betűmet fejedem viseled
A három utolsót, a műhelyben leled
Amint szép serényen, ügyes munkát végez
Mindent összetéve: hasznos szerszám rég ez

Megfejtések

A szeptember 26-i mellékletünk fejtő-
róinek helyes megfejtései:

Betűrejtvény: Öszinteség, Kiskomárom, Nagykomárom, London.

Számrejtvény. Egy gondolat bánt engemet, ágyban, párnák közt halni meg.

Keresztrejtvény. Vízszintesen: Sör, karok, kit, kin, rá, apa, ab, kard, agyar, mék, iv, ök, lop, narro, órás, ti, alb, én, zsir, Lia, Zalán, dal.

Függőlegesen: kör, tata, róka, rák, nagy, rahat, dió, pá, ki, ki, Balán, sor, rizs ül, len, iz, Árad, in, lap.

Nagyreszt helyes megfejtést küldtek be: Kovács Gabriella, Bereck Joli, Gidály Bandi és Juci, Veress Olga, Petke Ede, Bartha Erzsébet, Seicher Imi és Ilu, Hinkel Antal, Orbán Vencel, Galinszky Szidi, Fodor Rózalia, Elephant Béla, Balázs Béla és Szép Annus, G. Jancsi, Brach Ilonka, Sándor Emma, Bálint István, Hamlet Lilly, Billitz Gyula és Géza, Mihók Fülöp, Balogh Rózsika, Ába Antal, Mózes Mária, Rosenberg Tibor, Nemes Nagy Zoltán és Judit, Bereck Jolán, Mants Mária, Göllner Mária, Ambrus Vilma és Vilmos, Reissfeld Adolf, Nagy Magdus, Roessler Jenő, Schenk Dezső és Katona Béla, Kulhavy László.

A nyereménykönyveket sorshuzás útján Kulhavy László, Galinszky Szidi, Billitz Gyula és Géza nyerték. — Írják meg életkorukat, pontos címüket, portóra mellékeljenek 10 lejes bélyeget.

Bővített közmondások

Jó tettért jót várj, de, ha nem kaptad meg, amit vártál, ne vedd nagyon a lelkedre.

Lassan járj, tovább érsz, azonban, ha gyorsabban akarsz célt érni, nem árt, ha megsza-porázod lépteidet.

Az Ífjuság szerkesztője üzeni:

M. F., Gyimesközélpók. Búszke vagyok az ilyen lelkes olvasóimra, akik megfogják a kapakaszanyelét is. Meglátod, Isten áldása lesz azon a munkán, amit egész nyáron egész lelkeddel végeztél. Ilyen, minden aikkban helytálló, életerős ifjakra van szükség, akik a betűt ép úgy szeretik, mint a munkát. Ha végeztetek otthon a munkával, küldj be több rejtvényt, hogy válogassak belőle. Üdvözlök. — B. I., Nagykaroly. Örülök, hogy olyan nagyon tetszik a nyereménykönyv. — B. M., Tg. Jiu. Mi nem adunk ki kottát, így közlöm két budapesti kiadó címét: Rózsavölgyi és Tsa, Servita-tér, Bárd Ferenc és Tsa, Andrássy-út. Talán dalokat komponálsz, hogy ez iránt érdeklődsz? Örülök, hogy az Ífjuságot annyira szereted, de meg kell mondanom, hogy a szóbanforgó két lap azonos. Ezt még nem tudtad? És most, minthogy gárdánkba tartozol, kérlek szépen, írd máskor egy kicsit rendesebben. — R. A., Lugos. Pontos címet kérek, hogy elküldhessem a jutalomkönyvet. — B. E., Brassó. A könyvet személyesen átvetheted a B. L. könyvosztályában, ha itt vagy helyben. — S. M., Brassó. Tömöröbbrövidebb írást kérek, akár novella, vagy tanítócélszerű írás is az. — A. Z., Szentegyházsfalu. Keresztrejtvényeidet nagyon szívesen venném, ha azokban kevesebb lenne az idegesző és — nem lennének pretenciózus. Azt hiszem, értened, mire gondolok. Mindenesetre, ha még küldenél be, nagyon örülnék. — Többeknek. Jól megépitett, helyesírási hibáktól mentes rejtvényeket kérek. Lehetőleg ne nyakatekert és összetett szavakból álljanak és lehetőleg eredeti rejtvényeket kérek.

Közgazdaság

Bódévárosba menekülnek Nagybánya kereskedői

Időelengedés, villanydíj, moratórium, de a legdöbbenetesebb a sátorváros terve, amelyet megvalósítanak

Nagybánya, október 8.

Gyűlés.

Ki tudná megszámolni: hányadik. Ismét egy. Olyan, mint a többi, ahová az emberek elmennének, hogy kipanaszkodják és kisíriják magukat.

A reformációnak nagy sikereit és gyors eredményeit a történelem annak tulajdonítja, hogy a zsolttárt a hívők éneklék. Kipanaszkodhatják magukat. A néma ajku tömeg mindig dühös, a hangos emberboly mindig megbékél. Ezek a gyűlések arra való, hogy a néma ajkak megszólaljanak és — megbékéljenek.

Nincs nap, hogy ebben az országban valahol valakik össze ne gyűljenek hangosan szólni és nagyokat határozni. Megnyugtató és kiengesztelő a kimondott szó és a meghozott „határozati javaslat”. A javaslat még pozitívum is ráadásul. Fogható papiros és rajta olvashatóan a komprimált jaj, a csokorba kötött fájdalom-rikoltás.

A nagybányai gyűlés is csak egy gyűlés volt. Mosolytalan emberek szomorú és szürke gyülekezete: kereskedők és iparosok. Ültek az emberek és álltak, hallgattak és beszéltek, feloszlottak és széjjelmentek.

Igen; el ne felejtjük: határoztak is.

A határozat nagyjából azt mondja, hogy a határozatlan követelésekkel terhes, de bármennyire naiv is és bármennyire megdöbbentető az értékes sikoly és kaput döngető erő, mert benne az őszinte lázadás és a reszkető elszántság tüze.

Arról ne is szóljunk, hogy az adómérőket követelik, arról sem, hogy a villanyáramot, amely két lej körül mozog egy lej husz banira akarják leszoríttatni. Ezek polgári apró-cseprő gondok, származás nélküli stereotip kívánságok.

De moratóriumot is akarnak.

Amíg a forgalom megindul — mondják.

Csak addig moratóriumot, amíg ismét lesz valahogyan. Nem örökre, de nem is határozatlan időkre, csak addig. És csak a bankokkal szemben. És csak nekik, nekik kereskedőknek és iparosoknak. Mindenki mással mit sem törődnek, nincsenek átfogó koncepcióik és országot szinten tartó gazdasági átlátásaik. A bajba jutott páriák nem látnak már.

Tudósok hirdetik: a halálfelelem pillanataiban, az agónia utolsó szemrebbenése alatt a látóideg semmisül meg először. A haldokló akkor lát meg, ha már nem lát. Ha már összefolyik előtte az élet sugaras öröme és feketébe borul előtte tér és idő, e rebbenetben érik meg és érik be a Halál.

A nagybányai gyülekezet nem lát már. Nem látja, hogy rajtuk kívül és a bankokon kívül sejtelmes és rejtelmes erők szüzei rángatják a gazdasági élet pórázát. Csak nekik és csak a bankokkal szemben moratóriumot. Csak az imagi-narius Ennek, annak a legbensőbb és legőszintébbnek segítséget gyorsan, mert beért a Halál.

Naiv.

De szép, mert őszinte és okos.

És ugyanannyira, mint amennyire őszinte és okos ez a moratórium kivánság, ugyanannyira felajzott és támadó a bódésor.

Határozatba ment és mert határozatba ment, azért meg kell lennie. Már talán fogalmazzák is a kérvényt, amelyben a párosi magisztrátustól engedelmet kérnek arra, hogy három sor bódét állítsanak fel a meglehetősen hegyekkel övezett bányapáros piacának közepén, mert sátorvárosba akar kivonulni Nagybánya kereskedelme és ipara.

Küldözték őket Egyiptomból és most mennek a pusztába. Negyven napra vagy negyven hónapra, nem bánják és nem tudják és mindegy is, de menni kell. Menni kell, mert a kőházak váraói nem akarnak bért engedni és ők viszont nem tudnak béreket fizetni.

Az ostor hiába csap le, nem hasad már szíj a nyomán. A hór elfogyott, amelyből szíjait hasították eddig.

Huszonöt százalékot kérnek. Legalább ennyi engedményt, hogy a kőházak délcég és merev büszkeségében megmarad-

hasanak. Másképpen nem maradhatnak. Nem csalók és nem hazugok: feltárják panaszukat és kitárják üres zsebeiket. A szívük az életért dobog, de sajnos, zsebük üres.

Az a néhány ezer lej, a száz százalék és a hetvenöt százalék boltbér közötti néhány ezer lej sincs már meg. El kell hinni, tessék elhinni, méltóztassék elhinni. Gyűlés mondotta. A nyilvános és leple-

Kezdje már meg a kormány az árrevíziót

A mi külön válságunk néhány számadat ijesztő tükrében

Bukarest, október hó 8.

El kell ismernünk, hogy Manolescu Mihály jelenlegi bankkormányzó volt az első, aki, mint a nemzeti parasztpárt második kormányának ipar- és kereskedelemügyi minisztere, hozzá mert nyulni az ország közéletének egyik legkényesebb problémájához: a drágasághoz.

A drágaság ugyanis a világháború maradványa. Akkor, amikor a gyárakat leállították, mert a termelő erők a szibériai hőmezőkön öldösték egymást, és amikor a közszükségleti cikkeket szállító vonatokat az „ellenséges haderők” pergőtűze leterítette, akkor indokolt volt a drágaság. De semmiesetre sem indokolt ma, amikor az egész világon tultermelés alatt nyög a termelő ipar, az életstandard pedig a válság miatt annyira mélypont alá szállt, hogy a fogyasztás normális kifejlődése a lehetetlenség-gal határos.

A közszükségleti cikkek olcsóbbítására irányuló akció, megint szőnyegre került. Az olcsóbbítás alapja pedig a mezőgazdaság, amelynek termékei olyan alacsony árnívón mozognak, hogy azok egy napon meg sem említhetők az ipari értékek árával.

A DRÁGASÁG TEORETIKUSA

Mielőtt még kézzel fogható adalékokkal szolgálunk a kormány drágaság elleni akciójához, felidézzük egyik közgazdászunk megjegyzéseit, aki a drágaság teoretikusának bizonyult:

— Románia deflációs korszakon megy keresztül. Mert defláció akkor van, amikor a pénz drága az árucikkek, pedig automatikusan meglecsülnek. Infláció pedig akkor van, amikor elérte a pénz és megdrágul az ár.

Ezekkel a szavakkal világította meg

zelen szomorúságot nagygyűlése.

Az ívet is aláírták mindannyian. Egy évi házbérükkel kötelezik, hogy ha a vezér a harsonába fúj, követik. Kivonulnak a ponyvasátrákba, a bódékba, az acetin fényvel világított vásári eskábába a Hajdan szomorú primitívizmusába mert a jelen cifra, de idegtépő kulisszái nem bírják tovább.

Nagybányán ilyen volt a gyűlés.

Egy gyűlés.

Naponta száz és ezer szerte az országban. Naponta egyre némábbak és egyre félelmetesebbek. Egyre kevesebbet panaszkodnak.

Most, éppen most kopogott a Baj: má nem is panaszkodnak.

HALASZ SANDOR.

Házbér, cukor, dohány

Az egyre fokozódó válság nyomásztó hatása alatt az egész vonalon, egy év leforgása alatt mintegy husz százalékkal lecsökkentek a fizetések, nem beszélve azokról a köz- és magánalkalmazottakról, nyugdíjasokról stb., akik már hónapok óta csak apró morzsát kapják meg követeléseiknek. Sőt, a statisztikák-ból az is megállapítható, hogy az utolsó három hónapban a lakosság életstandardja legalább tíz százalékkal leromlott. Nyilvánvaló, hogy az elsőrendű fogyasztási cikkek árai is legalább ilyen mértékben kellett volna, hogy lecsökkenjenek.

Ehelyett azonban mi történt? A lakberek az egész ország területén ugyanolyan magasak, mint amilyenek az elmúlt évben voltak. A lakók szövetsége segélykiáltásként követeli a kormánytól, az üzletberek és házberek törvényes le-szállítását, az illetékes igazságügyi miniszter azonban hivatalos gesztussal azt válaszolta:

— Majd öt-hat hónap múlva aktuális-sá válhat a kérdés.

És most tovább megyünk. A kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága egyik legutolsó ülésén megállapította, hogy a cukor, amely annyi keserűséget okozott az ország polgárságának, méreg drága Romániában és annak árát sürgősen le kell szállítani legkevesebb 10 lejjel. Tehát a mai 40 lejről, 30 lejre. És mi azt mondjuk, hogy még ez is drága. Mert tessék csak elképzelni, hogy mennyi cukrot fogyaszthat a paraszt lakosság, amikor a hivatalos lap megállapítja szerint az 1 százalék idegen anyagot tartalmazó vetni való vereshuza, amely a legjobb a buzaméliek között, kilonkénti ára 2 lej 85 bani, ugyanakkor, a mikor egy kilo cukor ára irdi és mond: 40 lej.

Kézenfekvő példa még a dohány is. Mintegy két évvel ezelőtt a dohányne-műek árát több mint tizenöt százalékkal felemelték. Ugyanezen időben a mező-gazdasági termékek ára több mint 40 százalékkal esett. Hol van tehát az arány a dohány drágulása és a mezőgaz-dasági termékek elértéktelenedése kö-zött? Hasonló az eset a gyufával is. A monopóliumot kezében tartó svéd gyu-fatrósztr rájött arra, hogy addig, amíg két kilo buzát kell adni egy doboz gyu-fáért, addig inkább öröktűzekkel tart-ják ébren a tüzet, ami maga után vonta

azt, hogy a belföldön termelt gyufa jelentős része eladatlan maradt. A gyufa-trósztr megjédt. Tárgyalni kezdett a kormánnyal, a gyufa árát azonban nem volt bátorsága leállítani úgy, hogy vál-tozatlanul drága maradjon.

Ár: 1 kg. szebeni szalámi ára 240 lej, akkor, amidőn a legjobb buza száz kilóját 285 lejért vesztegetik.

A DRÁGASÁGI INDEX SZÁMOKBAN

Annak igazolására, hogy sem a gabonaárak esésével, sem pedig a fizetések le-szállításának arányában nem olcsúlnak a közfogyasztási cikkek, az ipar és ke-reskedelemügyi miniszterium hivatalos drágasági kimutatására is hivatkozhatunk. Az indexből kiderül, hogy az élel-miszter árak 47.64-szeresét teszik ki az 1916 évben jegyzett áraknak, egy év le-forgása alatt pedig ezek nem emelkedtek ugyan, de nem is estek. Ezek között ve-zető helyen áll a cukor, amely 33-szorosa a béke-árnak, a rizs, amely 53-szorosa és kávé, amely 75-szöröse a békeparitás-nak. Ezeket a közfogyasztási cikkeket az indokolatlanul magas vámtételek teszik méregdrágává.

A ruházati cikkek árai 51.66-szorosát teszik ki az 1916 évi árnívónak. Ezek az árucikkek azonban, mint mondtuk, az utolsó év leforgása alatt valamennyire estek, tekintve, hogy a munkabéreket jelentős mértékben lecsökkentették. A hivatalos kimutatás szerint tehát e pillanatban a drágasági index 43.02-szeresét teszi ki a háború előtti árnívónak.

A hivatalos kimutatás tehát azt igazolja, hogy még mindig szükség van ipari árrevízióra. Ehhez azonban nem elég a belföldi gyárak egyöntetű eljárása, hanem a kormánynak is kötelessége revízió alá venni a vámtarifát, amelynek behozatali tételei horribilisán megrágnák a legelsőrendű közszükségleti cikkek árait

Erre az árrevízióra pedig annál is inkább szükség van, mert a munka való-sággal elértéktelenedett, a fizetések a végtelenségig csökkennek, azok pedig, akik egyszer állásukból kikerültek, szinte nevétséges összegért vállalnak munkát.

Az árrevízióval pedig gondoljunk el az éhezőkre....

S. M.

Konfliktus

román exportőrök és a párisi tőzsde között

Bukarest, október hó 8.

Francia lapjelentések szerint, több romániai kereskedelmi cég bejelentette a párisi tőzsdén, hogy nem tudnak eleget tenni azoknak a régebbi kötéseknek, amelyek fontban eszközöltek, csakis abban az esetben, ha a font kurzusát nem a mai, hanem aranypartáson számolják el az érdekelt francia tőzsdei körök.

A bejelentés nagy meglepetést keltett a párisi tőzsde körében, amelynek vezetősége azonnal interveniált a francia pénzügyi kormánnyal és kérte, hogy tegyen lépést annak az érdekében, hogy a román kormány kötelezze a romániai cégeket, hogy szerződéses kötelezettségeiknek, tekintet nélkül a font árfolyamára, azonnal tegyenek eleget.

Küszöbön a belföldi petroleumvállalatok fuziója

Bukarest, október hó 8

Hirt adtunk már arról, hogy azok a petroleumvállalatok, amelyek belföldi tőkével dolgoznak, vagyis nem állnak külföldi csoportok érdekeltségében, fuzióra készülnek. Ezt a fuziót főleg a kormány favorizálja, mert így racionalizálni lehetne nem csak a nagy, de a kis petroleumvállalatokat is, ami az állam érdeke is tekintve, hogy az államnak nagy jövedelmei vannak a petroleumból és ennek melléktermékeiből.

Ma a Nemzeti Banknál értekezlete tartottak azoknak a bankoknak a vezetői, amelyek a petroleumiparban érdekelt vannak. Az értekezleten a fuzió kérdéséről tárgyaltak, amelyet beavatottak szerint rövidesen végre is fognak hajtani.

Sport

A budapesti kudarc oka: az elbizakodottság

Brassó, október hó 8.

A román válogatott footballcsapat vasárnap katasztrofális vereséget szenvedett Budapesten, a magyar amatőr válogatottól. A nagyarányú vereség váratlanul érte a románai sportközvéleményt, mivel a román reprezentatív csapat a legutóbbi időben fényesnél fényesebb eredményekkel szerepelt és sorozatos diadalok közelmúlt emlékével utaztak a magyar fővárosba is, hogy a győzelem biztos reményével vegyék fel a küzdelmet.

A budapesti kudarc leirhatatlanul nyomott hangulatot keltett a román sportkörökben. Nem beszélve arról az eruptív hatásról, melyet az utca hangulatában keltett a nagy vereség első híre: az izgatott tömeg beverte az egyik bukaresti újság kiadóhivatalának üztelablakát, mely közzétette a négy nullás lesújtó hírt, — de más körökben is rendkívül kedvetlenül fogadták az esemény híreit.

Természetesen, mint az ilyen alkalmakkor szokásos, a csapat összeállításával kapcsolatban a rosszindulatu gyanúsítások sem maradtak el.

A kommentárok elfelejtették, hogy ugyanazon együttes, mely Budapesten vereséget szenvedett, két héttel előbb Nagyváradon alaposan rávert a csehekre. Vagy talán éppen ez a körülmény adott tápot a gyanúsításoknak? Nem kell külön hangsúlyozni, annyira nyilvánvaló, hogy a román válogatott csapat valamennyi tagja megtette a kötelességét és minden képességét latbavette a küzdelemben.

tette a küzdelemben.

De:

a játék nem megy mindenkor egyformán. A football többé-kevésbé szerencse-játék is és a szerencse forranda.

A budapesti vereség például csak azért hat annyira fájdalmasan, mert a román csapat győzelmi szériája egy napra megállott. És ennek nemcsak játktechnikai, hanem sokkal mélyebben fekvő lelki okai is lehetnek.

A román válogatott elbizakodottan indult a küzdelemben. A biztos győzelem tudatában.

Pedig semmi sem olyan veszedelmes a labdarúgásban, mint az elbizakodottság, mert ez a minimumra csökkenti a győzelmi eshetőségeket.

A legkülönösebben az hat, hogy az utóbbi idők eseményeinek bizonyossága szerint

a romániai klubcsapatok egyenlő erejűnek mutatkoztak a vezető magyar professzionista együttesekkel s most az amatőr válogatott mégis 4:0 arányban győzött ellenük.

Itt csak arra kell utalnunk: hányszor megtörténik, hogy a magyar válogatott az előzetes tréningben vesztésként végez valamely hatodrangu amatőr csapatallal.

A budapesti kudarcból, csak az elbizakodottság tanúsága vonható le.

Vigasztalhat azonban, hogy a magyar sajtó is elismerte, hogy a román együttes szépen és jól, azonban balsze-

rencsével játszott. Mindezen felül az együttes elnyerte a tribün harmincezer főnyi közönségének a szimpátiáját is.

Ezen erkölcsi siker pedig felülmúlja még a gólarányszerű esleges győzelmet is.

↑ Vasárnap bajnoki mérkőzést játszik a Bukarestben győztes IAR. A repülőgyári csapat vasárnap bajnoki mérkő-

zést játszik a Victoria együttese ellen. A IAR biztos favoritja a küzdelemnek, mérkőzés iránt az érdeklődés annál fokozottabb, mivel a múlt vasárnap nagy szerű játékkal 3:1 arányú győzelmet aratott az IAR Bukarestben az ottani Unirea Tricolor ellen, mely csapat pedig jelenleg a bukaresti bajnokság élén áll. Szászrégen: Victoria—Dacia 1:0 (0:0).

Botrányba fulladt a középeurópai kupa-mérkőzés

Bécsben összeverték a mérkőzés bíróját

Kinos botrány színhelye volt a középeurópai kupáért a bécsi WAC és a prágai Spárta között folytatott futballmérkőzés, amely 2:0 eredménnyel végződött a WAC javára.

A mérkőzésen cseh nacionalista diákok verekedést provokáltak és nekieslek

Carraro olasz bírónak, aki a mérkőzést vezette és össze-vissza verték.

A verekedés és az izgatott hangulat miatt a mérkőzést a normális időnél egy perccel előbb fejezték be. A rendezőség a rendőrség segítségét volt kénytelen igénybe venni a rend helyreállítása végett.

Szerkesztői üzenetek

Szerén, Sibiu. A divatszalonra is ugyanazok a szabályok mérvadók, mint a más üzletekre. A záróra után — ha üzlet s nem magánhelyiség — nem szabad zárt ajtók mögött sem dolgozni.

K. B. Nem mennyiség, hanem súly szerint vámolják a rádióalkatrészeket. És így különként 80—90 lej a váma a Magyarországból rendelt árunak.

Előfizető. A pályázatot hirdető Dolherty amerikai olajkirálynak közelebbi címét nem ismerjük, de azt hisszük, — amennyiben létezik, — hogy a Standard Oil Company címén New Jersey, America (U. S. A.) megkapja a levelet. Feltűnt az, hogy az amerikai olajkirályok listáján ép ennek az urnak a neve nem szerepel, (Rockefeller és fia, Holmes R. C., s Walter Teagle szerepelnek rajta).

Székellyföldi kereskedő. Érdeklődni fogunk a kartell iránt is s alkalmilag foglalkozunk vele.

F. Gy., Székelyudvarhely. Teljesen igaznak adunk Önnek, mikor éles szemrehányást tesz a magyar társadalom, irodalmi és közművelődési egyesületeinknek és intézményeinknek, hogy rideg közönnyel hagyják pusztulni Petőfi segesvári emléket, mely mellől, mint írja, „egy leányka szitkozódva kerget ki a körülnévre méltatlanná vált ronda alkotmányt, se in keresztiül egy csoport portyázó dísznőt, amely mellett a kitaposított virággyakornak még halvány körvonala is alig lehet felfedezni a sir körül.” Abban is igaz van, hogy az évfordulók alkalmával rendezett ünnepségek és az ott elhangzott frázisok mindaddig csak irónia, valameddig az emlék és könyve nem lesz méltó Petőfi szelleméhez és nagyságához. Gondolata, hogy a síremlék javára országos Petőfi-nap rendeztessék, szintén megiszivleendő. Az akciót úgy kell rendezni, hogy még a jövő nyáron méltó kép fogadja Fejéregyházán az ünneplő magyarságot.

Lupény. Meg fogjuk még egyszer vizsgálni az ügyet, mert ilyen panasz, alap nélkül nem születik, s az eredmény szerint visszatérünk rá.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Központi fekvésű jobb házat megvételre keresek. Ajánlatokat „pontos házszám, terület és ár” jellegre a brassói kiadóba leadni. 15212

Allást nyer

Tanítót vagy tanítónőt keresek vidéki házhoz. Idősebb korban, ki magyarul tanít. Cím a brassói kiadóban. 15000

Kinderfräulein zu zwei Kindern gesucht, Vorzustellen Szegő, Brasov, Langgasse 9. 15213

A zajzoni fogy. és ért. szövetkezet nov. 1-re üzletvezetőt keres. Javadalma: rendes áruforgalom után 5 százalék, monopoli cikke után 1.5 százalék. Lakás egy szoba konyha és kamara, 4 méteről fa és 62 liter petroleum, melyből az üzletelhelyiség fűtendő és világítandó. 25000 lej készpénz biztosíték letendő, mely után 10 százalék kamat lesz kifizetve. Jelentkezni írásban, vagy személyesen lehet a szöv. igazgatóságánál. 15210

Lakás

3 szoba konyha, fürdőszoba nélkül, november 1-re kiadó. Brassó, Kórház-sor 12. 15136

Keresek januárba Brassóban 10 méter belvilágú termet négy kisebb szobával. Egyedül álló telken. Ajánlatok „400” jellegre a brassói kiadóba. 15206

Szépen butorozott parkra nyíló napszobába október tizenötödiktől kiadó. Brassó, Postarét 8-a első emelet, 15205

Kiadó különbejáratu uccai butorozott szoba, teljes ellátással, fürdőszobahaszinnal, házaspár, vagy két nő részére Brassó, Fekete-ucca 16. Jöbi. 15216

Vegyes

Zongoraórákat ad jutányos áron akadémiai növendék. Érdeklődni délután 3—5-ig Engel Margit, Brassó, Str. N. Jorga 2. III. (v. Baiulescu ház). 15184

Ezennel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy kozmetikai intézetemet áthelyeztem Brassó, Weiss Mihály-ucca 3. I. em. alá és kérem hölgyeim szíves további pártfogását. Andrásföszky Margit (Margo-Kozmetika.) 15211

Pizkos és megsértült babákat kijavítok, mintha ujak lennének. I. Schmidt, Brassó, Calvin (Ötvös) ucca 8. (Városi tanácssal szemben.) 15180

Könyvek

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jászi Alice második átdolgozott mozulatművészeti fejezetekkel bővített kiadás, 119 szöveg közötti magyarázó ábrával és 36 képpel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki súlyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugékonyságát, aki arányos, kellemes külsőre akar szert tenni. A kiütő könyv ára 170 lej. Utánvételt 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

SAZSZORSZÉP KÖNYVEK fiatal leányok számára Tutsek Anna szerkesztésében kötetenként 34 lejért. Ego, Zsuzsi az új leány, Krúdy Gyula, Az alispán leányai, Curtis Yorke, A Ruthwen Gyerekek, Lengyel Laura, A király és az apród, Pálosy Éva, A tanítónéni, Bogárka, Pogány Elza, Szárnypróbálgatás, Farkas Imre, Vissza Napkeletre, Vándor Iván, A költő, Szegedi István, Bátor kisleány az uccában. Utánvételezésnél a portóköltség 20 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

A román nyelv tudása

nélkül nehezen boldogul, viszont a rendes napi munka mellett nem könnyű nyelvet tanulni, na meg türelme sincs mindenkinek hozzá. Ezeket a nehézségeket teljesen megszüntették dr. Cherestesiú és Déri kolozsvári tanárok „100 újságicik alapján — románul” címen most megjelent munkájukkal. A 12 füzetre osztott kitűnő nyelvkönyv egyesíti magában a külföldről ismert összes világhírű módszerek előnyeit, amelyeket a szerzők a speciális erdélyi viszonyoknak megfelelően és több évi magán-nyelvtanítási tapasztalataik alapján, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek. Ennek a könyvnek a segítségével mindenki tanító nélkül tökéletesen megtanulhat románul, ha kevésbbé türelmes és kevésbbé kitartó, még akkor sem hagyja egykönnyen abba a tanulást, mert tartalma könnyed és szórakoztató, igazán játszva tanít, nincs benne semmi, ami fölöslegesen terhelne a tanulni vágyót, de benne van minden, anire okvetlenül szüksége van. Tulzás nélkül állíthatjuk: ez a munka nemcsak román viszonylatban, de az egész világ nyelvtan irodalmában is százszázalékosan megállja a helyét. A „100 újságicik alapján románul” 12 füzetben kemény tokban 250 lejbe kerül és beszerezhető könyvosztályunkban. —

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és megtanulja annak kezelését! Ajánljuk az alábbi kitűnő magyar

RÁDIÓ KÖNYVEKET

Horváth: A rádióamatőr kézikönyve L. 170
Adorján: 150 rádiókapcsolás „ 156
Török: A rádió kézikönyve „ 136
Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4 kiadás „ 204
Balogh Arthur: A rádiótelefon „ 81
Balogh Arthur: Rádiókészülékek szerelése és számítása „ 136
Balogh Arthur: Ristálydetektoros rádiókészülék „ 95
Balogh Arthur: Hogyan használjunk háztartási áramot rádiókészülékeinkhez számos példával és 150 ábrával „ 204

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Vascsóudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakban.

Kertész Henrik, Brassó.

ARVERÉSI HIRDETMEY Alulírott dr. Székely István ügyvéd, Medias, Bruckenthal-utca 4. sz., közhírré teszem, hogy 1931. október 12-én délután és az aznap követő napokon árverés alá kerülnek a csődtömeghez tartozó különböző tárgyak, n. m. beruházási tárgyak viz, villany és gázvezetések, különböző csövek, fürdőkádak, closetberendezések, gáz és villanylámpák, irodai felszerelések, Wertheimkassza, stb., összesen 1.435.745 lej kikiáltási árban. A tárgyak 50 százalékon alul nem fognak eladatni. Az ajánlatot tevőknek 10 százalékos bántópenzben kell kezimehez letennie, — s az illetéket is fizetnie, ha vevő marad. Részletes információt levélbeli megkeresésre adok. A leltár az árverés előtt is megtekinthető a helyszínen, Medias, Strada Cazarmei 10. szám alatt.

Dr. Székely István, zárgondnok.

110.294. sz.

HIRDETMEY Közhírré tesszük, hogy 1931. évi október 17-én délelőtt 10 órakor aCorpus 5. Armatőrnél, Brassó, Calea Victoriei (Kut-utca) 29. szám alatt, II. árverés tartatik a brassói helyőrség ellátására szükséges 143.885 kgr. hus és 7099 kgr. szalonna beszerzése tárgyában. A részletes feltételek a Monitorul Oficial 224., 1931. szeptember 25-iki lapszámában megtekinthető.

Brassó, 1931. szeptember 27.
Az indendantura-szolgálat főnöke. C. V. A. Int. Colonel: Ghereulescu s. k.

5000 példány

logyott el 2 hét alatt Pjatilekta

Az ötéves teru mai állása

című könyvből A ma legizgalmasabb kérdését tárgyalja — írta MICHAEL FARBANN a londoni Economist tudósítója. — Ára 32 Lei. Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett 92, utánvét tel 93 Lei — Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavidalatának kiadása és elosztása a következők szerint:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Flókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piata Impáratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — **Bukarest:** Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — **Dés:** Str. S. Barnutin 10. (Oszán Kálmán) — **Kolozsvár:** Str. Dubalarilor 7. (vitt Timár-utca) (Neumann Ignác). — **Marosvásárhely:** Benjámín Arvid. Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — **Nagyszeben:** Strada Turnului 13. (Szietyáry László). — **Nagyvárad:** Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — **Szilágyosomlyó:** (Helperin Ernő) — **Temesvár:** Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — **Torda:** Str. Rejele Ferdinand 25. (Dánes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.